

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1969. november 21.

bb 1. hírek a főváros életéből

1 g/j/um La

1969. november 21.

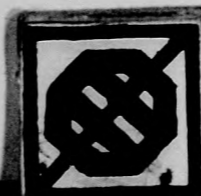
halászcserda a „kutya-villa”, környékén

mintegy 30 százalékos népességnövekedéssel számolnak 1975-ig a xxii. kerületben: a lakosok száma a mostani 42 ezerről 55 ezerre emelkedik. a tanács ennek figyelembevételével részletes programot állított össze budafok, budatétény és nagytétény kereskedelmi hálózatának fejlesztésére. elsősorban az élelmiszerboltok számát növelik. így például bő élelmiszerválasztékot nyújtó abc áruház lesz a rózsavölgyben, továbbá a varga jeno téren, a bartók béla uti lakótelepen és a leányka utcában. sok új egységgel bővítik az iparcikküzletekhálózatát is. a kerület városközpontjában korszerű vas-és edényboltot, háztartási boltot, továbbá műszaki és villamosági cikkeket értékesítő üzletet nyitnak majd.

a vendéglátóipari üzlethálózat fejlesztésére budatétényben bisztrót, a „kutya-villa”, környékén halászcserdát, a városközpontban pedig cukrászdát, eszpresszót létesítenek. tervbe vették azt is, hogy a dél-budai dunaa-parti üdülőnegyed kialakítása során abc áruházat, éttermet, eszpresszót és cukrászdát rendeznek be.

eszpresszó a szolgáltató házban

csaknem öt millió forint költséggel épül a x. kerületben, a pongrác ut 9. szám alatt kőbánya új szolgáltató háza. az emeletes létesítményben a többi között galéria szervíz, férfi-és női fodrászat, mosás és vegytisztítás, méretes cipőkészítés és javítás, továbbá háztartási kisgépjavítás lesz. a szolgáltató ház földszintjén - a környékeliek kérésére - eszpresszót is berendeznek.
/folyt.köv./

bb 1. / hírek a főváros ...folyt./um

közvilágítás - korszerűsítés a xii. kerületben

a xii. kerületben kidolgozták a következő esztendő közvilágítás-fejlesztési programját. jövőre egyebek között a győri uton, a királyhágó utcában, a joliot curie téren szerelnak fel nagyobb fényerejű lámpatesteket. szerepel a tervben a fodor utca, a pagony utca, a hegyaljai ut és a Lejtő ut, továbbá a szabadság hegy közvilágításának korszerűsítése. a jánoshegyi személyszállító kötelpálya megépítése után kerül sor a hegy- és a völgyállomáshoz vezető utak elektromos hálózatának kiépítésére is. /mt1/

-.-

bb 2. befejezték a sárospataki vártemplom átépítését

vid/fm/um cz

1969. november 24.

öt esztendővel ezelőtt kezdték meg észak-magyarország egyik legszebb műemléke, a sárospataki vártemplom feltárását és újjáépítését. az 1490-es évekből származó gótikus épülethez - amely hajdan a vár védelmét is szolgálta - számos történelmi emlék fűződik. az elmúlt évszázadok folyamán átépítésében és díszítésében olyan főúri családok vettek részt, mint a pálcóczyak, a perényiek, a dobók, a loránffyok, a rákócziak, és ebben a templomban esküdött örök hűséget balassi bálint dobó krisztinának.

a templomban és a környékén végzett ásatások során hét évszázad építészeti emlékei kerültek felszínre. a templom északi falában hatalmas elfalazott gótikus ablakokra, szentélyében lőrészekre, oldalbejárata felett kápolnafülkékre és a feltárt kriptákban értékes sírkövekre bukkantak. a templom bejárata előtt előkerült a 12. századi körtemplom alapjainak, a 13. századból fennmaradt mészegetőnek, a 14. századból származó temetőfalnak, és a 15. században épült első pataki iskolának a romjai.

a templomot az országos műemléki felügyelőség a hajdani tervek felhasználásával építette újjá. a kriptában talált sírköveket - köztük dobó ferenc és felesége, keracsényi judit várkapitány síremlékét - a templom északi és keleti belső falán helyezték el, a stahlenberg kaput - amely a vár egykori bejárata volt - újjáépítéssel most fejezték be. barokk stílusú főoltára a budai karmelita rend, mellékoltárai pedig a sárospataki trinitárius rend megszűnése után az 1780-as években kerültek a templomba. az újjáépített római katolikus vártemplom átadására november 30-án került sor. /mt1/

- 2 -

bb 3. kétszáz ezer borotvapengéből épül a mecseki televíziós-torony mása

vid/ká-ju -cz

1969. november 24.

a mecsekben épülő 194 méteres televíziós toronynak, arányosan kicsinyített mását formálja meg egy magyarországi kőműves - borotvapengékből. kajtár gergelynek a pengegyűjtés a hobbi-ja. másfél évtized alatt 3500 féle borotvapengét gyűjtött össze. ma már azonban nem elegendi ki a pengék pusztán gyűjtése, ezért elhatározta, hogy a felesleges, több példányban is meglévő zsilettékből megépíti egyes érdekesebb objektumok maketjét. elsőként a mecseki tv-tornyot választotta. mielőtt belefogott volna a különös munkába, több ízben járt a torony építkezésénél, tanulmányozta a tervdokumentációt, tárgyalt a szakemberekkel, s ezek alapján készítette el a pengetorony tervrajzát. az acéltorony 980 milliméter magas lesz és ehhez - számításai szerint - csaknem kétszáz ezer zsilettet kell felhasználni. a borotvapengéket ugyanis lapjával rakja egymásra, s úgy metszi, darabolja őket, mint a téglákat, „malterként”, különleges ragasztóanyagot alkalmaz. /mt1/

-.-

bb 5. új lehetőség az avasodás megállítására

1 tz/tm-ju 1e la

1969. november 24.

ittthon is, külföldön is nagy érdeklődést váltott ki a szakkörökben az az eredmény, amit dr. telegdy-kovács lászló professzor irányításával a budapesti műszaki egyetem élelmiszerkémiai tanszékének kutatói értek el az avasodás megakadályozására.

az élelmiszervagyészet már régen ismert különböző anyagokat, úgynevezett antioxidánsokat, amelyeknek hozzáadásával megakadályozható, vagy legalábbis lassítható különböző élelmiszerek avasodása. ezek az avasodásgátló anyagok azonban a hő hatására nagyrészt elbomlanak, tehát használhatatlanok a sütéssel vagy főzéssel készülő élelmiszereknél. márpedig számos ilyen készítményt fenyeget az avasodási, a legkiszorultabb közülük a keksz, mialatt megsütik, a hozzáadott antioxidáns elveszti hatékonyságát, és a kekszet sokkal hamarabb meg az avasodástól.

/ folyt. köv. /

- 3 -

MT

bb 5. / új lehetőség... 1. folyt./-ju

a tanszéknek sikerült olyan, eddig ismeretlen antioxidánsokat találnia, amelyek érzéketlenek a bőrre, tehát avasodásgátló hatásukat akkor is megtartják, ha a , védelmükre bízott, , élelmiszert sütni, vagy főzni kell. a tanszék munkatársai megállapították azt is, hogy ezek a tokoferol-csoportba tartozó anyagok bőven megtalálhatók a természetben is, például különböző gabonafélékben, olajos magvakban stb.

a tudományos felfedezés most már megnyitja az utat, hogy nem bomló antioxidánsokkal kezeljék azokat az élelmiszereket is, amelyeket előállításuk technikájuk eddig védtelenül kiszolgáltattott az avasodás veszélyének. /mti/

bb 4. zselici aranylakodalom - kiállítással

vid/ká-ju -cz

1969. november 21.

a zseliciségben levő boldogasszonyfán aranylakodalmát üli hoffer jános, a népművészet mestere, s ebből az alkalomból a járási és a községi tanács kiállítást rendezett a híres fafaragó alkotásából. az utolsó baranyai gulyás-faragóművész finomművé tárgyai a pécsi janus pannonius muzeumban és a budapesti nemzeti muzeumban is helyet kaptak és megtalálhatók európa számos népművészeti muzeumban is. főként a szinesbélű - cseresznye, meggy, juhar - fából készített pazar díszítésű botjai, ostor- és fokosnyelel tették ismertté a nevét. a több mint fél évszázad óta alkotó hoffer jános munkáiból jövőre - nyolcvanadik születésnapja tiszteletére - gyűjteményes kiállítást rendeznek szigetváron. /mti/

bb 6. kutyakosarak amerikába, színes karkosarak a benelux államokba

vid/ká/um cz

1969. november 21.

hazánk legnagyobb nád-és fűzveszőtermék gyártó üzemében a békési kosáripari vállalatnál több mint fél ezer fajta áru készül. huszonnégy országba exportálják a termékeket, ez évben mintegy 76 millió forint értékben. amerikába kutyakosarakat, kutyaházakat, kenyér tartókat, angliába, a benelux államokba divatos színes karkosarakat, kiegészítőket, festett kertigarnitúrákat, vesszőből font foteleket, bársképeket szállítanak. közkezdvelt cikk ujabban a fonott virágállvány is.

a békési kosáripari vállalat karácsonyig több mint 200 vagon nád-és fűzvesző terméket indít határainkon túlra. /mti/

bb 7. segítség a tanórán kívüli iskolai balesetek megelőzéséhez

i vt/j/um zs la

1969. november 21.

a pedagógusok szakszervezetének munkaügyi és szociális osztálya mellett alakult munkabizottság hasznos kiadványt állított össze a tanórán kívüli iskolai balesetek megelőzésének segítésére. az oktatásügyi dolgozók munkaügyi kiskönyvtára sorozatában megjelent csaknem 200 oldalas kézikönyv egyebek közt utmutatásokat ad a pedagógusoknak az órák közti szünetek helyes megszervezéséről, az iskolai kirándulásoknál és a táborozásoknál előforduló tanulói balesetek elhárításáról, gyakorlati tanácsokkal szolgál a sportversenyek s egyéb rendezvények lebonyolításához, megjelöli a munkavédelmi felügyelő tennivalóit is. /mti/

bb 8. megalakul a nemzetközi vízellátási szövetség magyar nemzeti bizottsága

i sb/im-ju ie

1969. november 21.

az országos vízügyi hivatal elnökének intézkedésére rövidesen megalakul a nemzetközi vízellátási szövetség magyar nemzeti bizottsága. jelenleg 36 ország és számos intézmény a tagja e szövetségnek, amelynek munkabizottságai és egyéb fórumai a közműves vízellátás legkorszerűbb módszereinek és a vízellátási tudományos kutatás legújabb eredményeinek nemzetközi tapasztalatcseréjét segítik. így magyarország nagy közművesítési programjának megvalósításához is jelentősen hozzájárulhatnak ezek az értékes nemzetközi tapasztalatok. a magyar nemzeti bizottságot a hazai vízellátás legfontosabb szervezeteinek képviselőiből alakítják meg; e testület elnökét az ovh elnöke nevezi ki. /mti/

bb 9. tsz-üzletház mátészalkán

vid/ká-ju -cz

1969. november 21.

mátészalkán megkezdte működését a helyi egyesült erő termelőszövetkezet üzletháza, amelyben saját termelésű zöldséget, gyümölcsöt, tejet, tejterméket, a kenyérgyárral együttműködve kenyeret, friss sütőipari termékeket árúsít. decemberben újabb tsz-üzlettel gazdagodik a város: a tiborszállási új élet tsz tej-, kenyér- és zöldségboltot nyit. /mti/

bb 10. a századik esküvőre készül a tatabányai családi ünnepeket rendező intézet

vid/ká-ju -cz

1969. november 21.

a 100. esküvő megrendezésére készül a tatabányai családi ünnepeket rendező intézet. a néhány hónapja nyílt intézmény nemcsak a bányászvárosban, hanem a környező településeken is nagy népszerűségnek örvend.

tevékenységével lényegében új tartalmat és formát ad a családi ünnepeknek, s nem utolsósorban megkíméli megrendelőt az ilyen ünnepekkel járó szervezési és beszerzési gondoktól. a megrendelőnek csak a családi esemény időpontját és kívánságait kell bejelenteniük, s az intézmény munkatársai mindet elintézik. esküvőnél gondoskodnak az iratok beszerzéséről, a virágvásárlásról, taxiról, fényképészről, s még az ünnepi ebéd vagy vacsora felszolgáltatásáról is. a kívánságoknak megfelelően művészi műsort is szolgáltatnak és színes diafilmet készítenek az ünnepi eseményről. eddig 30 névadó ünnepséget is rendeztek. vállalkoznak gyászünnepek megrendezésére is, megkímélik ügyfeleiket a temetéssel járó ügyintézésről, gondoskodnak sírhelyről, koszorúról, legújabb szolgáltatásuk az ugynevezett ajánló bibliográfia, családki könyvespolc, címmel kiadványt bocsátanak közre, amelyben az érdeklődők utmutatást kapnak, miként kell praktikus házi könyvtárat összeállítani.

a tatabányai kezdeményezés élénk érdeklődést keltett. az ország számos városából keresik fel a tanácsai, közigazgatási szervek képviselői az új intézményt s tanulmányozták működésüket. /mti/

MF

bb. 11. napirenden: a téli áruellátás, a cigánylakosság helyzete
- vb ülés a 17. kerületben

t gj/gy/La

1969. november 21.

a 17. kerületi tanács pénteken megtartott végrehajtó bizottsági ülésén a rákoskeresztúri szív- és érrendszeri áruház téli felkészüléséről számoltak be. az ellátás előreláthatólag kötött- és tréning ruhából, női- és gyermek harisnyanadrágból, férfi- és fiú ingből, valamint lakástextilből hiányos lesz. a cipő és a konfekció osztály téli áru-ellátása ígérkezik a legjobbnak. megfelelő mennyiség és választék lesz női- és gyermek cipőből, bundacipőből, továbbá női csizmából; női, baby, lányka, bakfis téli kabátból, valamint szövetruhából; fiú és kamasz téli kabátból.

figyelemre méltó jelentést terjesztettek elő a kerületben élő cigánylakosság helyzetéről. a peremkerületben összesen 57 cigány-család lakik. csaknem valamennyiüknek /95 százalékuknak/ állandó munkahelye és szépen berendezett, tiszta lakása van, s a gyerekek rendszeresen járnak iskolába. ugynevezett putri vagy cigány-település már nincs a kerületben. a vizsgálatok során bebizonyosodott a 17. kerületben nem szükséges többé cigánykérdéssel foglalkozni.
/mt1/

bb. 12. tétő alá kerültek a szegedi olajipartelep első épületei

vid-ká/gy/cz

1969. november 21.

a szeged és algyő határában a több mint hatmilliárd forintos beruházással megvalósuló olajipartelep építkezése gyors ütemben halad: tétő alá került a 2 000 adagos modern konyha és étterem. rövidesen felépül a több mint 6 000 négyzetméter alapterületű központi üzem, ahol kútfúróberendezéseket, gépkocsikat és más eszközöket javítanak majd.

elkészült és megkezdte működését a nagy vízmű, amelyet az olajmező rétegyomlásának fenntartását, tehát a zavartalan olaj- és gáztermelést szolgálja. mintegy 100 milliós beruházással épül a központi olajgyűjtő tankállomás, amely nagy szerepet kap a jövőre kitermelésre kerülő egymillió tonna olaj továbbításában. jövőre 700 millió forintot fordítanak az algyői olajipartelep beruházásaira./mt1/

8.00/gy

- 7 -

8.45

10.10. Day

bb. 13. egymillió csemete az ország legnagyobb gyümölcsfa iskolájából

vid-ká/gy/cz

1969. november 21.

egymillió gyümölcsfa csemetét készítenek elő ezekben a napokban az őszi telepítésekhez hazánk legnagyobb gyümölcsfa iskolájában, a badacsonyi állami gazdaságban. a háromszáz holdas csemetekertből több mint 400 ezer alma-, 100 ezer cseresznye-, ugyanennyi meggy és őszibarack fe csemete jut el rövidesen a telepítőkhez. almából és őszibarackból kielégítik a hazai igényeket, meggyből azonban a szaporítóanyag mennyiség elmarad a kereslettől. bár a mennyiség nem elegendő, a fajtaválasztékot tovább növelték, elszaporították az érdei nagygyümölcsű, most elismert meggyfajtát és a kertészeti kutatóintézet új fajtajelöltjeit. a tapasztalatok szerint almából a szaporítóanyag-kinálat meghaladja az igényeket és ezért több mint 200 ezer darabot a szovjetunióba exportálnak./mti/

bb. 14. vízügyi karbantartó üzem épül szegeden

vid-ká/gy/cz

1969. november 21.

szeged határában, a tiszta tápéi gátja mellett vízügyi üzemet építenek 42 millió forintos beruházással. az 5 emeletesre tervezett létesítményben a három megyére kiterjedő alsótisza-vidéki vízügyi igazgatóság teljes erőgép parkjának javítására rendeznek be karbantartó üzemet. ezenkívül vízminőségvédelmi laboratóriumok, 100 személyes munkásszállás, üzemi konyha, öltözők kapnak helyet az 1970-ben elkészülő, impozáns üzemépületben./mti/

bb. 15. egymillió videoton tuner az ndk-nak

vid-ká/gy/cz

1969. november 21.

a székesfehérvári videoton rádió- és televízió gyár és az ndk kereskedelmi szervei megállapodást kötöttek, amely szerint a székesfehérvári híradástechnikai gyár az uhf sáv vételére alkalmas komplett berendezést, ugynevezett tunert gyárt az ndk televízió ipara számára. 1970-től kezdve öt év alatt egymillió ilyen tunert szállít a videoton az ndk-ba. a televízió előszerelde 2. üzemben megkezdtek a tunerok szerelését és hangolását. az idén - a jövő évi megrendelés előszállításként - huszezer tunert küldenek az ndk-ba./mti/

8. 10/gy

- 8 -

845
1010 DM

bb. 16. nógrádi és szlovákiai állami gazdaság szocialista szerződése

vid-ká/gy/cz

1969. november 21.

a nógrád megyei borsosberényi állami gazdaság és a rimaszombati állami gazdaság vezetői három évre szóló együttműködési szocialista szerződést kötöttek egymással. tekintve, hogy a két gazdaság termelésében sok a hasonlóság elhatározták, hogy esztendőnként 3-4 szakemberből álló küldöttségek látogatása révén kicserélik tapasztalataikat. tervezik a mozgalmi szervezetek képviselőiből álló küldöttségek évenkénti cserelátogatását is. a tapasztalatcserék eredményéről termelési értekezleteken, taggyűléseken számolnak be a két állami gazdaság között megállapodás jött létre a munkában kitűnt szocialista brigádok, ujtók kölcsönös jutalomkirándulásáról, üdültetéséről is./mti/

bb. 17. földes László hazaérkezett párizsból

j/rj sbs

1969. november 21.

földes László mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes, az 1971. évi vadászati világkiállítás kormánybiztosa pénteken hazaérkezett párizsból, ahol a nemzetközi vadászati tanács /cic/ közgyűlésén vett részt./mti/

bb. 18. pótolhatatlan anyag a régebbi pótanyagból - ankét a műanyagok mélyépítőipari alkalmazásáról

t/tz/rj bs

1969. november 21.

az utóbbi évtizedekben szinte minden területen rohamosan terjed a műanyagok alkalmazása, így a mélyépítés terén is. hogy ez a térhódítás hol tart nálunk és hogyan lenne célszerű azt a továbbiakban elősegíteni, arról pénteken a technika házában, a közlekedéstudományi egyesület ankétján tanácskoztak elméleti és gyakorlati szakembereink.

/folyt.köv./

10.23 rj

- 9 -

Tó 1055
1110 DM

bb. 18. /pótolhatatlan anyag.....i. folyt./nj

amint az előadásokból és a vitából kiderült, annyi kétségte-
len, hogy a műanyag rövid évek alatt pótolhatatlan pótolhatatlan
és sok tekintetben helyettesíthetetlen anyaggá vált. a hagyomá-
nyos anyagokkal például gyakran egyszerűen lehetetlen olyan
eredményes szigetelést elérni a vízzel, a nedvességgel szemben,
mint amit a megfelelően megválasztott műanyag tesz lehetővé
aknamélyítésnél, utak és alagutak építésénél, a buzgárok elleni
védekezésnél stb. utépitésnél például egyetlen vékony műanyag
szigetelőréteg beépítésével meg lehet takarítani a talaj kifagyása
ellen eddig alkalmazott rendkívül drága talajcserét. egyre növek-
szik a műanyag jelentősége az utak, hidak, medencék, repülő-
téri betonpályák gyors és tartós javításában, különböző előre-
gyártott szerkezetek összeragasztásában stb.

a műanyag behatolása a mélyépitésbe aránylag nemrég kezdő-
dött meg világszerte és ma még mindenütt - így nálunk is - bőven van
vele kapcsolatban megoldásra váró problémák. a pénteki vitán
éppen ezeket a kérdéseket kívánják tisztázni. a megjelent elméleti és
gyakorlati - előállító és alkalmazó - szakemberek ezen az ankéton
tekintik át a hazai és külföldi helyzetet, valamint azokat a teendő-
ket, amelyek e téren a műanyagiparra várnak, és összegezik azokat az
ismereteket, amelyeket a korszerű mélyépitésben dolgozó mérnök-
gárda ma már nem nélkülözhet. tulajdonképpen ezen a tanácskozáson
nyújtják át a tervezők és kivitelezők „kivánság-listáját”, a
műanyagipar szakembereinek, és mérik fel közösen azokat a
távlatokat, amelyek a mélyépitésben mutatkoznak a műanyagok alkalma-
zása előtt. /mti/

öbb. 19. alois indra elutazott budapestről

r/ j bs

1969. november 21

alois indra, csehszlovákia kommunista pártja központi bizott-
ságának titkára november 18-21 között magyarországon tartózkodott
a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága meghívása alap-
ján. alois indrát fogadta kádár jános, az mszmp kb első titkára,
biszku béla, a politikai bizottság tagja, a kb titkára és pullai
árpád, a kb titkára. megbeszélést folytatott továbbá az mszmp
központi bizottsága több vezető munkatársával. alois indra pénteken
elutazott budapestről. bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren
megjelent pullai árpád és borbándi jános, az mszmp kb osztályve-
zetője. jelen volt frantisek dvorsky, a csehszlovák szocialista
köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

10.40 rj

- 10 -

To 10.40
11.00 Dny

bb. 20. a lottó nyerőszámai

j/gy/bs

1969. november 21.

a sportfogadási és lottóigazgatóság közlése szerint a pannon-
halmán megtartott 47. heti lottósorsoláson a következő számokat
húzták ki:

/mti/ 2, 61, 69, 78, 84.

bb. 21. rosszminőségű cikkeket vontak ki a kereskedelmi forgalomból

i kf/tm/1e/gy/bs

1969. november 21.

a kereskedelmi minőségellenőrző intézet a vásárlói reklamációk
felülvizsgálata és a boltokban tartott minőségellenőrzés tapaszt-
alatai alapján megtiltotta néhány termék további értékesítését.

az universal ktsz leila desodor-stiftje korszerűtlen, a táro-
lás alatt rövid időn belül kiszárad; rendeltetésszerű használat-
ra nem alkalmas. kitiltották a forgalomból a sellyei, déldunántuli
vegyianyag és kizserelő ktsz kályhaezüst-festékét is, mert fedő-
képessége nem kielégítő, s a műanyagflakon nem zárt megfelelően,
ezért a festék mennyiségi károsodás nélkül nem szállítható. tilos
ezenül árusítani a ferrokémia ktsz 1/16 kilogrammos kerékpárzománcát
is, mert a szükségesnél nagyobb légterű, rosszul záródó dobozban kerül
forgalomba, s emiatt erősen bőrsodók, vagy teljesen kiszárad./mti/

bb. 22. időjárásjelentés

j/gy/bs

1969. november 21.

a meteorológiai intézet jelenti pénteken délben:
az évszakhoz képest enyhe idő

a nyugat-délnyugat felől érkező különböző hőmérsékletű lég-
tömegek egymást követő hullámai nagy sebességgel áramlanak közép-
európán át kelet-európa fölé. így Európaszerte változékony idő-
járás uralkodik. sokfelé esik az eső. finnországban és a szovjet-
unió európai területének északi térségében nagy kiterjedésű hava-
zások vannak. a hőmérséklet európa középső részein általában 2-5
fokkal magasabb az évszaknak megfelelő értéknél. a kárpát-medence
időjárás szombaton is a délnyugat felől áramló enyhe levegő hatása
alatt marad.

/folyt. köv./
12.55/gy

- 11 -

To 14.00
14.20 Dny

bb. 22. / időjárás.... folyt./ gy

hazánkban csütörtökön változóan felhős idő volt, néhány helyen jelentéktelen mennyiségű eső hullott. a felhősebb részeken napközben sem emelkedett a hőmérséklet 9-12 foknál magasabbra, azokon a helyeken azonban, ahol 6-7 óráig keresztül sütött a nap, 14-16 fokos maximumok is előfordultak. ma hajnalra szeszélyes eloszlásban mínusz 2- plusz 7 fokig hűlt le a levegő. délelőtt országsszerte változóan felhős, helyenként párás idő volt. 11 órakor az erősen felhős, párás helyeken csak 3-5, máshol 10-12 fokot mértek.

Budapestén csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 8,8 fok volt, a sokévi átlagnál 4,8 fokkal magasabb. ma 12 órakor Budapestén a hőmérséklet 9 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 765 milliméter, mérsékelten süllyed.

várható időjárás szombat estig

változóan felhős, az évszakhoz képest enyhe idő, szórványosan előforduló esők. mérsékelt, napközben megélénkülő délnyugati szél. hajnalban helyenként ködképződés. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0-5, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 10-15 fok között.

a duna vízállása budapestnél 146 centiméter. /mti/

..

bb. 23. jugoszláv szakszervezeti küldöttség vas megyében

vid-ká/gy/bs

1969. november 21.

öttagu jugoszláv szakszervezeti küldöttség érkezett pénteken Muraszombatból Szombathelyre Vlado Kolmanicsnak, a muraszombati szakszervezeti tanács elnökének vezetésével. a vendégeket a megyeszékhelyen Németh István, a vas megyei pártbizottság titkára és a szakszervezetek vas megyei tanácsának vezetői fogadták, s tájékoztatták vas megye gazdasági, politikai, kulturális életéről, fejlődéséről.

a küldöttség meglátogat több ipari és mezőgazdasági üzemet, s tanulmányozza a szakszervezetek munkáját. /mti/

13. 15/gy

Tó 14⁰⁵
14³⁰ D⁰⁵

- 12 -

bb. 26. vasdiplomás gyógyszerész ajándéka a nyíregyházi múzeumnak

vid-ká/gy/hgy

1969. november 21.

igen értékes képzőművészeti alkotást, Michelangelo Medici donna szobrának másolatát ajándékozta a nyíregyházi Jósza András múzeumnak Réderer Ervin vas-diplomás budapesti gyógyszerész, műgyűjtő. a szobrot Strobl Alajos készítette Firenzében, Michelangelo eredeti alkotásáról, Carrarai márványból. a szobor 1920-ban került Magyarországra.

a szobor adományozója, Réderer Ervin a nyíregyházi Kossuth Lajos gimnáziumban érettségizett. /mti/

..

bb. 27. Tóvári István Munkácsy-díjas festőművész kiállítása Győrött

vid-ká/gy/hgy

1969. november 21.

a képcsarnok vállalat Győr bemutató termében pénteken megnyílt Tóvári István Munkácsy-díjas festőművész kiállítása. a művész 1936-ban rendezte első kiállítását Győrött. 1956-ban és 1957-ben Budapesten szerepelt képeivel, majd Franciaországban, Finnországban, Csehszlovákiában, Olaszországban és Lengyelországban vett részt több kiállításon. képei megtalálhatók a magyar nemzeti galériában, a fővárosi történelmi múzeumban, a Kiseccelli múzeumban, több megyei és városi közgyűjteményben.

a pénteken kiállított 23 képe teljesen új anyag. /mti/

..

bb. 28. Gyulán felavatták a budapesti telefongyár új leányvállalatát

vid-ká/gy/hgy

1969. november 21.

Gyulán péntek délben ünnepélyesen felavatták a budapesti telefongyár új leányvállalatát. az alföld legfiatalabb gyárát Dr. Vidó István, a gyulai városi tanács vb elnöke adta át Csuhai Sándor vezérigazgatónak.

az üzemet rekord idő alatt építették fel. a város vezetői kérésükkel tavasszal keresték fel a budapesti telefongyárat, s leányvállalat nyolc hónap alatt „tető alá” került. a városi tanács épületet, az átalakításhoz anyagot, munkásokat adott, a gyár pedig gondoskodott a felszerelésről.

/folyt. köv./
13.50/gy

- 13 -

Tó 14⁰⁵
14³⁰ D⁰⁵

bb. 28. / gyulán felavatták... folyt./ gy

pénteken az avatás után nyolcvan budapesti betanított asszony és leány látott munkához. a tervek szerint jövőre 230-250 munkást - főként leányt és asszonyt foglalkoztatnak. jelenleg vasutbiztosító berendezéseket gyártanak, később hűtőtechnikai termékeket is készítenek./mtl/

bb. 29. Leváltották a somogyapáti termelészövetkezet vezetőit - a megyei tanács egymillió forintos óvadéka

vid-ká/gy/hgy

1969. november 21.

a baranya megyében működő somogyapáti aranykálász tsz-ben a volt vezetők ésszerűtlen, lelkiismeretlen gazdálkodásukkal súlyos helyzetet teremtettek. az elnök és munkatársai mindaddig helyt álltak, amíg a kis területű termelészövetkezetet irányították. tavaly azonban egyesült a somogyapáti, a somogyhatvani és a somogyviszlói gazdaság, s a megnövekedett feladatoknak már nem tudtak eleget tenni. hibát-hibára halmoztak.

az aranykálász tsz ellenőrző bizottsága többször is figyelmeztette a vezetőket hibáikra és miután ez nem használt, levelet írt a szigetvári járási tanácsnak, s vizsgálatot kért. az ellenőrzés során nemcsak a gazdálkodásban történt hibákat állapították meg, hanem felderítették a könyvelésben elkövetett visszaéléseket is. a vezetők csaknem kétféle forinttal meghamisították az 1968-as mérleget. a rendkívüli közgyűlésen a tagság eltávolította a termelészövetkezet éléről L. bányász István elnököt és munkatársait, s új vezetőséget választott. a megyei tanács végrehajtó bizottsága egymillió forint óvadékokat helyezett letétbe a nemzeti banknál, hogy a termelészövetkezet teljesítse a fizetési kötelezettségeit.

az ésszerűtlen gazdálkodásból származó anyagi hátrányokat természetesen nem vállalhatja magára az állam, ezért az 1969-es év lezárása után szanálási eljárást indítanak a somogyapáti aranykálász tsz-ben. a következmények a tagságot is sújtják: ameddig a hiteleket vissza nem fizetik, csupán a garantált részesedésüket kaphatják meg a dolgozók. a zárazámadás meghamisítása miatt az ügyészség eljárást indított a felelősök ellen./mtl/

13.55/g

- 14 -

Tó 1455

bb. 30. új alapokra helyezték a szennyvíz-bírság kivetését

1/sb/gg/rj 1e hgy

1969. november 21.

mint ismeretes, a kormány csütörtöki ülésén határozatot hozott a szennyvíz-bírság alkalmazásának módjairól és a káros szennyezés mértékének határértékeiről. az országos vízügyi hivatalban elmondották az mti munkatársának, hogy az új rendelkezés lényegesen egyszerűsíti és pontosabbá teszi a vízszennyeződés mérését, új alapokra helyezi a bírságolás kivetését. eddig ugyanis sok vitára adott okot, hogy a szennyvízkibocsátás után vettek mintákat a folyó, vagy a tó vizéből, s a jelentős hígulás következtében már nem lehetett egyértelműen megállapítani a káros szennyező anyagok mennyiségét. a korábban meghatározott bírságtételek keretei pedig alig nyújtottak lehetőséget arra, hogy a folyóvíz tisztaságában okozott tényleges kár arányában vessék ki a bírságot. így méltánytalanság ért egyes vállalatokat. többek között az az üzem, amely sok, de csak kevés szennyezett hűtővizet engedett a folyóba, aránytalanul több bírságot fizetett, mint a kevés, de tömény szennyezett csatornavízzel szennyező üzem.

az új intézkedések szerint azért pontosabb a mérés, mert közvetlenül az üzemi szennyvízcsatornából vesznek mintát, s ez a vizsgálat már egyértelmű adatot nyújt arra, hogy az eddiginél gyakrabban ellenőrizték a szennyeződést, elsősorban a vegyipari üzemeknél. a pontosabb mérés lehetővé tették, hogy a korábbinál differenciáltabb bírságtételeket állapítsanak meg. így messzemenően érvényesíthetik a káros szennyeződés jellegével és mennyiségével arányos bírságolás elvét. az országos vízügyi hivatal az új rendelkezésre vonatkozó előterjesztés előtt széleskörű vizsgálatot hasonlított össze aréji és a javasolt új bírságtételeket. mintegy ötven üzemben végeztek vizsgálatot, amelyből megállapítható, hogy népgazdasági szinten a szennyvízbírság teljes összegében nem várható ugyan lényeges eltérés, de az új módszer ösztönzőbb, igazságosabb. a bírságolási bevételekből támogatják az üzemeket új szennyvíztisztító és elvezető berendezések létesítésében, de elsősorban azok a vállalatok kapják a juttatást, amelyek saját forrásaikból is nagy áldozatokat hoznak a szennyeződés okainak megszüntetéséért.

az eddigi jogszabályok szerint nem vehettek ki bírságot a közcsatornákat jogellenesen fertőző és károsan szennyező üzemekre, még abban az esetben sem, ha az erős szennyeződés rongálta a csatornát és veszélyeztette a csatornatisztító egészségét, életét. ezért a kormány új intézkedése felhatalmazta az országos vízügyi hivatal elnökét, hogy állami titkári rendelkezéssel szabályozza a közcsatornák ártalmas szennyeződését okozó üzemek bírságolását is./mtl/

14.05 rj

- 15 -

Tó 1455

szolgált. Ugyanakkor a vizsgálat is egyszerűbb, ez ódot

bb. 31. állattenyésztési tudományos napok az akadémián

t jf/mm/ie/gy/hgy

1969. november 21.

pénteken a magyar tudományos akadémia disztermében kétnapos állattenyésztési tudományos ülészek kezdődött, mintegy 300 hazai szakember részvételével.

dr. Lőrincz József, a mém főosztályvezetője megnyitó előadásában elmondta: bár a takarmány-kutatásnak hazánkban nemzetközileg elismert művelői vannak, a kutatás nem eléggé szervezett, s a gyakorlatnak nem tudja azt nyújtani, amit az elvár. a mém tudományos kutatási politikája ezen a helyzeten változtatni igyekszik: a kutatási témák szakosításával is. a tudomány szinte naponta fedez fel új anyagokat, eljárásokat, de ezeket csak a jól működő alkalmazott kutatással és széleskörű szaktanácsadással lehet hasznosítani.

dr. Lénárt Lajos, a mém főosztályvezetője elmondta: az ország állatállománya az elmúlt öt év átlagában és számosállatban számítva mintegy 4-6 százalékkal haladja meg a háború előtti. a sertésállomány 80-85 százalékkal, a baromfiállomány pedig 60-65 százalékkal nagyobb, mint az 1934-38-as években volt. a takarmánytermesztés azonban nem fejlődött ilyen mértékben, különösen a fehérjenhiány okoz problémát. a szemestakarmányok terméshozamait nagyobb adagu műtrágyázással és öntözéssel lehetne növelni. az előzetes számítások szerint holdanként további egy mázsa vegyes műtrágya alkalmazásával 25-30 ezer vagonnal több kukoricát lehetne termeszteni, a takarmánygabonából pedig - ugyanennyi talajerőpótló- anyaggal - 10-15 ezer vagonos többlet termést lehetne elérni, s másfél mázsa holdankénti műtrágya 40 ezer vagonnal növelné a szénahozamot.

a takarmánygabona-termesztés fejlesztésével kapcsolatban rámutatott: hazánkban hozzávetőleg 350 ezer holdon természetnek takarmányozási célra búzát. a növény biológiai értékét tovább kell növelni, elsősorban az erre megfelelő fajták széleskörű elterjesztésével. az árpa vetésterülete egyre csökken; ez főképpen azzal magyarázható, hogy a természetben levő fajták általában nem elégítik ki a nagyüzemek igényeit, az újabban nemesített fajtáknak azonban már előnyösebb tulajdonságai vannak és ez fellendülést hozhat. az abrak-takarmányok megközelítően 70 százalékat a jövőben is a kukorica termése adja; ezen a téren az utóbbi öt évben nagy a fejlődés; a termésátlagok több mint 50 százalékkal nőttek.

/folyt. köv./
14.10/gy

- 16 -

Tó Mst

bb. 31. / állattenyésztési..... folyt./ gy

a szántóföldi takarmánytermesztésben sok gondot okoz, hogy igen nagyok a betakarítási és tárolási veszteségek, s részben emiatt egy számosállat eltartásához átlagosan több mint két hold terület kell.

a hazai gazdaságokban felhasznált takarmányokban a szükségesnél tíz százalékkal kevesebb a fehérje. a számítások szerint a fehérje megvásárlására fordított összeg egy, de legfeljebb két év alatt megtérülne. az optimális fehérje-ellátással például az idén 600-800 ezer tonna vegyes abrakot lehetett volna megtakarítani, illetve 8-9 százalékkal több hizott állatot lehetett volna eladni a felvásárlóknak. a takarmánygazdálkodás egyik legfontosabb feladata, hogy szabaddá tegyék a fehérjetakarmányok forgalmát. erre egyelőre még nincs lehetőség, mert nincs elegendő fehérjedus takarmány, az illetékesek azon igyekeznek, hogy lehetőség szerint importtal pótolják a hiányt./mti/

..

bb. 32. a hetedik felsőoktatási intézménnyel kötött együttműködési szerződést a miskolci nehézipari műszaki egyetem

vid-ká/gy/hgy

1969. november 21.

pénteken miskolcon aláírták a moszkvai i.m. gubkin petrokémiai és gázipari egyetem, valamint a miskolci nehézipari műszaki egyetem közötti barátsági és együttműködési szerződést. a miskolci egyetem olajbányászati tanszéke már eddig is kapcsolatban állt a moszkvai testvérintézménnyel, a most megkötött szerződés ezt a kapcsolatot szervezetté teszi. a megállapodás előirányozza a tudományos kutatások során szerzett tapasztalatok kiserélését, valamint az oktatási módszerek kölcsönös ismertetését.

az ujonnan megkötött barátsági szerződéssel hétre emelkedett azoknak a külföldi felsőoktatási intézményeknek a száma, amelyekkel a miskolci egyetem baráti kapcsolatokat épített ki./mti/

..

14.15/gy

- 17 -

Tó Mst

bb. 24. százvagon hal a balatonból

vid-ká/gy/bs

1969. november 21.

a balatonon még nem ért véget az őszi nagyhalászat: az Rt. brigád minden reggel vízre száll. a rendkívül enyhe novemberben a napi fogás 80-90 mázsa között váltakozik, ugyanis a halak a még mindig meleg vízben szétszóródnak és így sikerül a hálót. ennek ellenére a nemes halakból már teljesítették a tervet: 19 vagonnal fogtak ki. egyéb halakból 85 vagonnyi került hálókba, köztük 15 vagon garda. a tervek szerint még 30-35 vagonnyi halat fognak ki./mti/

bb. 25. új zöldségfélések bemutatója mosonmagyaróvárott

vid-ká/gy/hgy

1969. november 21.

pénteken új zöldségféléseket mutattak be a mosonmagyaróvári agrártudományi főiskolán a hazai zöldségtermesztési szakemberek előtt. az új zöldség: a patisszon termesztésével kapcsolatos ankétot meghívták a mezőgazdasági felsőoktatási intézmények, kutató intézetek munkatársait, a kereskedelmi és vendéglátóipari főiskola szakembereit, továbbá győr, sopron, valamint mosonmagyaróvár étterminek szakácsait is.

a patisszon hazája amerika, ahol az őslakos indiánok már régóta fogyasztják. a zöldségfélék az egyesült államokban széles körben ismerik, kedvelik, de nem ismeretlen európa számos országában sem. a szovjetunióban krasznodar és leningrád környékén már üzemi termesztésbe vonták. hazánkba két évvel ezelőtt került, s termesztésével egy pestkörnyéki és egy szigetvári termelőszövetkezet, a hazai adottságoknak legjobban megfelelő fajta szelektálásával pedig a mosonmagyaróvári főiskola foglalkozik.

a patisszon vitaminokban, szénhidrátokban és ásványi anyagokban egyaránt gazdag. előnyös tulajdonságai közé tartozik, hogy jól szállítható, tárolható, hűtőházban tartósítható. július elejétől szeptember közepéig terem, s naponta szedhető. különösebb talaj igénye nincs.

a szakemberek az ankét során megismerkedhettek sokrétű felhasználhatóságával is. fabis józsef a kereskedelmi és vendéglátóipari főiskola szakácsa egész étlapra való ételt állított össze patisszonból: különböző salátákat, majonézes, gombával töltött, rostos sült, orosz hussalátával készített, paradicsommal töltött, rántott, csőben sült patisszont.

a mosonmagyaróvári kutatások eredményeképpen mosonmagyaróvári-fehérvári néven rövidesen fajtaelismerésre jelentik be a termesztésre javasolt patisszon fajtát./mti/

13. 30/g

- 13 -

Tó 145

bb. 33. a chilei kommunista párt

tm/rj zs hgy

1969. november 21.

központi bizottságának meghívására pullai árpád, az mszmp kb titkára, pénteken elutazott chilébe a chilei kommunista párt hétfőn kezdődő 14. kongresszusára.

/mti/

-.-

bb. 34. új bölcsőde dunaujvárosban

vid/ká/rj hgy

1969. november 21.

dunaujváros-kertvárosban pénteken új bölcsődét avattak. a négy millió forintos költséggel épült, 50 személyes bölcsődében külön-külön korcsoportok szerint gondozzák a kisgyermeket. /mti/

-.-

bb. 35. új gépek sorozatgyártását kezdték meg a szombathelyi mezőgazdasági gépgyárban

ivd/ká/rj hgy

1969. november 21.

új gépek sorozatgyártását kezdték meg a szombathelyi mezőgazdasági gépgyárban. a legnehezebben művelhető anyag, kötött, szikes talajokra szánt xtk-3 jelű 5,5 méter széles nehéz-tárcsából a jövő évben 130-at adnak át a mezőgazdaságnak. az új konstrukció iránt több ország is érdeklődik. csehszlovákiából például 50 tárcsára érkezett megrendelés.

az állattenyésztők munkáját segíti a nagyteljesítményű répvágógép, amely egy óra alatt hatvan mázsa takarmányrépát szeletel fel. a beépített villanymotor meghajtással működő gépből az idén huszadikára pedig ötvenet gyártanak a nagyüzemi gazdaságok részére. /mti/

-.-

14.15 rj

- 19 -

Tó 145

bb. 24. százvagon hal a balatonból

vid-ká/gy/bs

1969. november 21.

a balatonon még nem ért véget az őszi nagyhalászat: az Rt brigád minden reggel vízre száll. a rendkívül enyhe novemberben a napi fogás 80-90 mázsa között váltakozik, ugyanis a halak a még mindig meleg vízben szétszóródnak és így elkerülik a hálót. ennek ellenére a nemes halakból már teljesítették a tervezett 19 vagonnal fogtak ki. egyéb halakból 85 vagonnyi került hálókba, köztük 15 vagon garda. a tervek szerint még 30-35 vagonnyi halat fognak ki./mt1/

bb. 25. új zöldségfélések bemutatója mosonmagyaróvárott

vid-ká/gy/hgy

1969. november 21.

pénteken új zöldségféléseket mutattak be a mosonmagyaróvári agrártudományi főiskolán a hazai zöldségtermesztési szakemberek előtt. az új zöldség: a patisszon termesztésével kapcsolatos ankét megihvták a mezőgazdasági felsőoktatási intézmények, kutató intézetek munkatársait, a kereskedelmi és vendéglátóipari főiskola szakembereit, továbbá győr, sopron, valamint mosonmagyaróvár étterminek szakácsait is.

a patisszon hazája amerika, ahol az őslakos indiánok már régóta fogyasztják. a zöldségfélék az egyesült államokban széles körben ismerik, kedvelik, de nem ismeretlen európa számos országában sem. a szovjetunióban krasznodár és leningrád környékén már üzemi termesztésbe vonták. hazánkba két évvel ezelőtt került, s termesztésével egy pestkörnyéki és egy szigetvári termelőszövetkezet, a hazai adottságoknak legjobban megfelelő fajta szelektálásával pedig a mosonmagyaróvári főiskola foglalkozik.

a patisszon vitaminokban, szénhidrátokban és ásványi anyagokban egyaránt gazdag. előnyös tulajdonságai közé tartozik, hogy jól szállítható, tárolható, hűtőházban tartósítható. július elejétől szeptember közepéig terem, s naponta szedhető. különösebb talaj igénye nincs.

a szakemberek az ankét során megismerkedhettek sokrétű felhasználhatóságával is. fabis jézsef a kereskedelmi és vendéglátóipari főiskola szakácsa egész étlapra való ételt állított össze patisszonból: különböző salátákat, majonézes, gombával töltött, rostos sült, orosz hussalátával készített, paradicsommal töltött, rántott, csőben sült patisszont.

a mosonmagyaróvári kutatások eredményeképpen mosonmagyaróvári-fehér néven rövidesen fajtaelismerésre jelentik be a termesztésre javasolt patisszon fajtát./mt1/

13. 30/g

Tó 145

- 13 -

bb. 33. a chilei kommunista párt

tm/rj zs hgy

1969. november 21.

központi bizottságának meghívására pullai árpád, az mszmp kb titkára, pénteken elutazott chilébe a chilei kommunista párt hétfőn kezdődő 14. kongresszusára.

/mt1/

..

bb. 34. új bölcsőde dunaujvárosban

vid/ká/rj hgy

1969. november 21.

dunaujváros -kertvárosban pénteken új bölcsődét avattak. a négy millió forintos költséggel épült, 50 személyes bölcsődében külön-külön korcsoportok szerint gondozzák a kisgyermeket. /mt1/

..

bb. 35. új gépek sorozatgyártását kezdték meg a szombathelyi mezőgazdasági gépgyárban

ivd/ká/rj hgy

1969. november 21.

új gépek sorozatgyártását kezdték meg a szombathelyi mezőgazdasági gépgyárban. a legnehezebben művelhető anyag, kötött, szikes talajokra szánt xtk-3 jelű 5,5 méter széles nehéz-tárcsából a jövő évben 130-at adnak át a mezőgazdaságnak. az új konstrukció iránt több ország is érdeklődik. csehszlovákiából például 50 tárcsára érkezett megrendelés.

az állattenyésztők munkáját segíti a nagytejesítő répavágógép, amely egy óra alatt hatvan mázsa takarmányrépát szeletel fel. a beépített villanymotor meghajtással működő gépből az idén huszöt jövőre pedig ötvenet gyártanak a nagyüzemi gazdaságok részére. /mt1/

..

14. 15 rj

- 19 -

Tó 145

bb. 36. szovjet nőküldöttség érkezett budapestre

k/fe/mm/rj zs hgy

1969. november 21.

budapestre érkezett a magyar nők országos tanácsának meghívására a szovjet nőbizottság küldöttsége. tíz napot töltenek hazánkban s a magyar nők életével, a magyar némozgalom munkájával ismerkednek. /mti/

-.-

bb. 37. gyilkost ítélte halálra a szegedi megyei bíróság

vid/rj rj hgy

1969. november 21.

A szegedi megyei bíróság ítéletet hozott pataki istván 62 éves kübekházi lakos ügyében, aki különös kegyetlenséggel, visszaesőként elkövetett többrendbeli emberölés büntette miatt került a vádlottak padjára.

Patakit, - aki 1954-ben megölte barátnőjét - akkor életfogytiglani szabadságvesztéssel sújtották. az 1962-es törvény alapján 15 évi szabadságvesztésre változtatták az ítéletet, és így ez év tavaszán elhagyta a börtönt. szabadulása után öt hónappal azonban újabb súlyos bűncselekményeket követett el: tíz kalapácsütéssel megölte baló julianna 57 éves deszki lakost, akivel alig egy hónapig élt együtt. hetvenegy kalapácsütéssel ugyancsak végzett élettársa tizenegy éves kislányával is.

az orvosszakértők véleménye szerint pataki istván nem szenved elmebetegségben, és ezt a bizonyítási eljárás során a tanúk véleménye is alátámasztotta.

a bíróság a borzalmas bűncselekményeket elkövető pataki istvánt halálra ítélte. a vádlott és védője a legfelsőbb bírósághoz fellebbezett. /mti/

-.-

14.30 rj

-20 -

10.14.55

bb. 38. a részesedési alap elosztásának új módja - somogyi lajosnak az mti főmunkatársának hirmagyarázata

t/sl/gg/rj 1e hgy

1969. november 21.

mint ismeretes, a kormány legutóbbi ülésén határozatot hozott a részesedési alap kategóriák szerinti felosztásának megszüntetéséről, s az alap felosztását, felhasználásának módját vállalati hatáskörbe utalta.

a részesedési alap kategóriák szerinti felosztását 1968. január 1.-én az új mechanizmus indulásakor vezették be, s célja az volt, hogy mintegy biztosítékot nyújtson az elosztás differenciálására, vagyis arra, hogy anyagilag jobban ösztönözzék, jutalmazták azokat, akik felelősebb munkát végeznek, s akiktől nagyobb mértékben függ a vállalat gazdálkodása, valamennyi dolgozó jövedelmének alakulása. az ösztönzés központosításának módszere lényegében kényszerű intézkedés volt, s csupán a reform kezdeti időszakában, a gazdasági tendenciák tapasztalatainak megismeréséig volt indokolt, mert az ilyenfajta központosítás fenntartása ellentétes lenne az új mechanizmus elveivel. a közvélemény nagyrésze az eddigi módszer megváltoztatását kívánta. az üzemi demokrácia továbbfejlesztése is szükségessé teszi, hogy a vállalat saját anyagi eszközeivel maga gazdálkodjék. egyetlen megkötöttség, hogy vállalati átlagban a részesedés a jutalmazás és a prémium összege nem haladhatja meg a bértömeg 25 százalékát.

a részesedési alap elosztása mechanikus vonásainak kikapcsolásával, a vállalati önállóság bővítésével a kormányzat még szabadabb teret ad a differenciálásra, a hatékonyabb munka anyagi ösztönzésére. nagyobb lesz a jelentőségük a kollektív szerződésekben foglalt elosztási módszereknek, amelyeket maguk a vállalati kollektívák dolgoznak ki. egészséges eltérést jelent az eddigiektől az az elv is, hogy nemcsak az év végi részesedést, hanem az alapbért is fokozottan differenciálni kell, ilymódon is ösztönözve a nagyobb felelősségvállalásra, jobb munkára.

/folyt.köv./

14.45 rj

-21 -

M. N. J.

b. 38. / a részesedési alap.....1. folyt./rj

a vezetők prémiumátalánya megszűnik, s az e célra eddig felhasznált összeget is differenciáltan alappéresítik. erre azonban nem a vezetői beosztás, hanem a vezetők végzett munkája szolgáltatja a jogcímet. az a vezető, aki többet tesz vállalatáért, a dolgozók nagyobb jövedelméért, az eddigi prémiumnál nagyobb összeget is kaphat alappéremelésként, mások alappéremelésük viszont kisebb lesz az eddigi prémiumnál. ennek a fontos elvnek az érvényesítése a tárcák vezetőinek feladata.

magát az év-végi részesedést vezetők és beosztottak számára azonos elvek alapján osztják el. megszűnik a kategorizálás, így az az eddigi szabály is, amely szerint egy-egy kategóriába sorolt dolgozók fizetésüknek maximálisan 80-50, illetve 15 százalékat kaphatták évvégi részesedés címén. mivel a differenciálásnak egyre nagyobb a jelentősége, a felelősségteljes és jobb munka jutalmazására bevezetik az ugynevezett nyereség-prémiumrendszert. ebből a prémiumból nemcsak a vezetők részesülhetnek, hanem azok a beosztottak is, akik jelentősebb feladatokat hajtanak végre. a vezetők nyereségprémiuma a vállalat gazdálkodásától és a dolgozók személyi jövedelmének alakulásától függ, tehát a vezetők anyagilag érdekeltek lesznek abban, hogy nagyobb legyen a vállalat nyeresége, és a dolgozók minél többet keressenek.

a veszteséges gazdálkodás anyagilag is erősen érinti a vezetőket, mert alappérüket veszteség esetén 25 százalékkal kell csökkenteni. azoknak a további fontos beosztású vezető-alkalmazottaknak az alappére, akiket a kollektív szerződésben a vállalat külön megjelöl, veszteséges gazdálkodás esetén 15 százalékkal csökken. viszont valamennyi munkás és az összes többi dolgozó teljes, 100 százalékos keresetét garantálják arra az esetre is, ha a vállalatnak vesztesége van.

/folyt.köv./

154.50 rj

- 22 -

NA 1577

bb. 38. / a részesedési alap.....2. folyt./rj

az 1969-re megkötött kollektív szerződések még a régi kategorizálási rendszer szerint intézkednek a részesedési alapok felosztásáról, mivel azonban a kormány a kategorizálást 1969 január 1-től, tehát visszamenőleges hatállyal szüntette meg, az ideiglenes eredmények után járó részesedést már az új rendelkezések szerint osztják a vállalatok. rövidesen megjelenika munkaügyi miniszter végrehajtási utasítása, amely a többi között ezt a kérdést jogilag is tisztázza, mert kimondja majd, hogy az új rendelkezéseknek megfelelően kell módosítani a kollektív szerződéseket. mindenesetre a jövő év eleji nyereségrészesedés kifizetésekor egyetlen munkás sem járhat rosszabbul, mintha az idén még érvényes lenne a kategóriába sorolás.

a munkaügyi minisztérium és a szot irányelveket is kibocsát, amelyek a részesedési alap felosztásának új módjával kapcsolatos számos gyakorlati kérdésre ad választ.

a részesedési alap felosztásának új módszere a vállalati önállóság bővítésével, a mechanikus központi szabályok megszüntetésével fokozott lehetőséget teremt a vállalatok jobb gazdálkodásának ösztönzésére. így a jövedelem, a nyereség fokozására is, ami egyetlen módja annak, hogy a dolgozók bére és részesedése tovább növekedjék. /mti/

-.-

05bb 39. fock jenő fogadta a finn iparügyi minisztert

1 sl/tm szb 1e

1969. november 21.

fock jenő, a minisztertanács elnöke pénteken fogadta valnö leskinen finn iparügyi minisztert. a szívélyes hangú eszmecserén résztvett dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter és m.j. ingman, finnországi budapesti nagykövete is. /mti/

-.-

15.05 rj

- 23 -

NA 1577

bb. 40. emberölési kísérlet salgótarjában

vid/fm szb hgy

1969. november 21.

a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte móra istván ferenc 30 éves salgótarjáni géplakatost. móra november 20-án este 21 és 22 óra között kifeszítette benyus istvánné salgótarján lakásának ajtaját s az asszonnyal erőszakoskodni kezdett. dulakodás közben móra a nála levő konyhakéssel hasba szurta benyus istvánnét. az asszonyt a mentők súlyos, életveszélyes állapotban a salgótarjáni kórházba szállították. /mti/

bb. 41. új egészségügyi intézmények szolnok megyében - tudományos ülés szolnokon

vid/fm/e hgy

1969. november 21.

a szolnok megyei tudományos bizottság csütörtökön és pénteken szolnokon háromszáz résztvevővel orvos- és gyógyszerésznapokat rendezett. a kétnapos ülés különböző szekcióiban 62 előadás hangzott el az egészségügyi gyógyító, kutató és szervező munka legújabb eredményeiről és távlatairól. fodor mihály, a megyei tanács vb elnöke ismertette a megye egészségügyi hálózatának fejlesztését és a negyedik ötéves terv egészségügyi programját. a fekvőbeteg-ellátást számottevően javította a 440 ágyas új karcagi és a 300 ágyas szolnoki máv-kórház. a következő években a megyeszékhelyen megkezdik az új megyei kórház építését. a negyedik ötéves tervidőszakban 200 ágyas gyermek-gyógyintézetet és az új megyei kórházhoz kapcsolva 300 ágyas ideg- és elmeosztályt létesítenek. tiszafüreden, kunszentmártonban, jászberényben, mezőtúron és törökszentmiklóson modern központi szakorvosi rendelő épül. negyven községben szakorvosi rendelő épül. negyven községben felújították a gyógyszerertárat, és a negyedik ötéves tervben újabb gyógyszerertárak felújítására, illetve építésére kerül sor. /mti/

15. 15/e

- 24 -

N 16²⁰

bb. 50. hazaérkezett losonczi pál

t tf/tm/e zs hgy

1969. november 21.

losonczi pál, az elnöki tanács elnöke, aki felelőse társaságában hivatalos látogatást tett az indiai köztársaságban és az iráni császárságban, a kíséretében volt személyiségekkel - timár mátyással, a minisztertanács elnökhelyettesével, dr. házi vencel külügyminiszterhelyettesével, asztalos lajos kohó- és gépipari miniszterhelyettesével és molnár jános művelődésügyi miniszterhelyettesével - együtt péntek délután a malév különrepülőgéppel hazaérkezett budapestre.

a fogadtatásra a ferihegyi repülőtéren megjelent rock jeno, a minisztertanács elnöke, kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, fehér lajos, a minisztertanács elnökhelyettese, cseterki lajos, az elnöki tanács titkára, péter jános külügyminiszter, nagy józsefné könnyűipari miniszter. ott volt s. sinha, az indiai köztársaság budapesti nagykövete, f. j. tyitov, a szovjetunió magyarországi nagykövete és shamsedin gharib, az iráni császárság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője. /mti/

bb. 42. hamisítással szerzett autóvezetői jogosítványt egy ismerősének

vid/fm/e hgy

1969. november 21.

záray attila 22 éves tatabányai lakost édesanyja egyik munkatársa megkérte: szerezzon rendőrtiszt ismerőse révén rokonának gépkocsiveetői jogosítványt. az illető/motorvezetői igazolványa már volt, s az autóvezetői jogosítványhoz vizsga nélkül akart hozzájutni. azt is hozzátette, hogy nem lesznek hálátlanok „szolgálatáért”, a fiatalember „megszerezte”, a jogosítványt, azt a látszatot keltve, hogy a rendőrtiszt segítségével jutott hozzá. valójában édesapja jogosítványából vette kis és ragasztotta be a rábizott igazolványba a megfelelő részt. a „megrendelő”, a hamisítást nem vették észre és közreműködését 900 forinttal jutalmazták. záray attilát közhivatalnok megvesztegetésének látszatát keltő üzérkedés miatt az esztergomi megyei bíróság jogerősen négyhónapi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

15. 20/e

- 25 -

N 16³⁰

bb. 43. a hagymafertőzés tapasztalatairól és a primőrellátás javításáról tanácskoztak a kertészeti felügyelők

t jf/tm/e ie hgy

1969. november 21.

pénteken a kertészeti kutató intézet budatétényi központjában a zöltség- és gyümölcsstermesztés helyzetéről tartottak értekezletet az országos kertészeti felügyelők. a fogyasztókat is érdeklő problémák - elsősorban a „hagyma-kérdés”, valamint a primőr-ellátás kérdései - kerültek szóba.

dr. tompa béla, a mém kertészeti osztályának vezetője elmondotta, hogy a hagymának, egészében véve kedvezett az időjárás. a betakarítás idején azonban csapadékos volt az idő és a nedvesség valósággal felszivódott a gumókba. ez elősegítette annak a baktérium-fajta az elszaporodását, amely lerontja a hagyma minőségét. a felmérések szerint a termés mintegy 30 százalékat érte fertőzés, amely végül arra vezetett, hogy romlani kezdett a begyűjtött termés jelentős része. ebben a helyzetben gyorsan intézkedtek: a veszélyeztetett áru mintegy 30-40 százalékat megaszalták és szárított állapotban hozzák forgalomba. a fogyasztásra jelenleg még alkalmas készlet másik részét pedig igyekeznek minél előbb értékesíteni. a terméskiesés tapasztalata: a hagyományos termesztési módszerek mellett meg kell honosítani az Európában már széleskörűen felhasznált eljárásokat és fajtákat. a növényt nem dughagymáról, hanem magról kell termesztetni; ezek a fajták ugyanis minőségromlás nélkül jól eltarthatók.

a kertészeti osztály vezetője rámutatott: a primőrellátásban mutatkozott ideig zavarok ugyan jórészt a kedvezőtlen időjárásból adódtak, az árukinálat bővítésére azonban a termelőknek is sokat kell még tenniük. az utóbbi két évben ugyan ötszörösére nőtt az üvegházak alapterülete, de ezek mégsem tudják kielégíteni a szükségleteket, további bővítésre van szükség. 1975-ig megháromszorozzák az alapterületet, s ez megközelíti majd a kétmillió négyzetmétert. az üvegházakat főként azokra a vidékekre telepítik, ahol a fűtéshez szükséges olaj, földgáz vagy termásvíz rendelkezésre áll.

az értekezleten elhangzott további előadásokból kitűnt, hogy idén zavartalan lesz a téli gyümölcseellátás. a több mint 600 000 tonnás almatermés fedezi a szükségleteket. a szőlőtermés jó volt; a több mint 5 millió hektoliter bornak a minősége is megfelelő. /mti/

15.50/e

- 26 -

N° 16⁴⁰

bb. 44. takarmánykiállítás a mém bemutatótermében

t jf/gg/e ie hgy

1969. november 21.

dr. molnár jános, a phylaxia vállalat és rékai gábor, a gabonatröszt vezérigazgatója pénteken a mém váci utcai bemutatótermében megnyitotta az állati tápszert-keveréktakarmány és vegyianyag kiállítást. a bemutató alkalmával sajtótájékoztatót ismertették a vállalatok legújabb termékeit. a gabonatröszt már hetvenféle állati tápszert hoz forgalomba. ujdonságnak számít a speciális alapanyagokból készített malac-tápszert, amellyel 75 napos korra 25 kilós átlagsúlyt érhetnek el. ez a termék olcsóbb, mint a hasonló célra gyártott külföldi tápok. ujdonság az idén kísérleti jelleggel kipróbált baromfitáp is, amely jövőre nagyobb tételekben készül. a phylaxia a kiállításon először mutatja meg a világhírű svájci ciba-céggel együttműködve készített új vegyi-terméket, a neo-mustox rovarirtót. paprikatartalmu baromfitápszert is forgalomba hoznak; ettől sötétebb színárnyalatot kap a tojás sárgája. /mti/

...

bb. 45. telefonos szocialista brigádvezetők tanácskozása

t kf/mm/e ie hgy

1969. november 21.

a budapesti távbeszélő igazgatóság pénteken összevont brigádertekezletet tartott a postások szakszervezetének székházában. horváth ferenc, az igazgatóság vezetője értékelte a szocialista brigádmozgalom helyzetét, beszélt a feladatokról.

a fővárosi postánál az utóbbi öt év alatt mintegy 700 millió forint értékű beruházást valósítottak meg, 72 600 állomás kapacitású telefonközpontokat építettek, összesen 518 nappal a határidő előtt. elsősorban a szocialista brigádok munkájának köszönhető, hogy öt év alatt a budapesti távbeszélő igazgatóság háromszor nyerte el az mt és a szot vándorzászlaját és egyszer a kiváló vállalat címet.

a brigádmozgalom fejlődését jelenti a szocialista szerződéses rendszere, amely eddig a legtöbb segítséget adta a szakvezetésnek. az idén az igazgatóság területén tíz szocialista szerződést kötöttek, valamennyit üzemi szinten, a szakágazat dolgozóit, szocialista brigádjai. közülük a legfontosabb a távbeszélő központok együttműködése 500 új nyilvános távbeszélő-állomás határidő előtti felszerelésére. eddig 420 készüléket állítottak forgalomba, s az előkészületekkel annyira előrehaladtak, hogy még a vállalt december 15-1 határidőt is lerövidítik. /folyt.köv./

15.48/e

- 27 -

N° 16⁴⁵

bb. 45. /telefonos szocialista...folyt./e

a közelmúltban a szakmai vezetés és a szakszervezeti társadalmi aktivisták képviselői részletesen megvizsgálták az igazgatóság 233 szocialista brigádjának tevékenységét. megállapították, hogy a brigádok szakmai vállalásai kifogástalanok, az igazgatóság, az üzem legfontosabb feladatainak megvalósítására irányulnak. több hiányosság merült fel viszont a szocialista együttélés, a szakmai és a politikai képzés követelményeinek teljesítésénél.

közösen kitűzött céljuk, hogy a „szocialista igazgatóság,” címet elérjék, ehhez az idén egyebek között 21 500 állomás kapacitású alközpontot kell még üzembe helyezni, 12 000 fő- és ugyanannyi mellékállomást felszerelni.
/mti/

...-

bb. 47. Ülést tartott a vöröskereszt országos vezetősége

t ms/gg/e zs hgy

1969. november 21.

a magyar vöröskereszt országos vezetősége pénteken gegesi kiss páál akadémikus elnöklésével ülést tartott a vöröskereszt székházában. megtárgyalták a vöröskereszt jövő évi munkájának irányelveit és gyakorlati munkatervét. a bevezető előadást rostás istván főtitkár tartotta.

a munkaterv előtérbe helyezi az egészségügyi felvilágosítás fejlesztését a mezőgazdasági, az ipari és az egészségügyi intézményekben egyaránt. az ideihez képest 1970-ben 7 százalékkal kívánják növelni a térités nélküli véradást. fokozzák az ifjúsági vöröskeresztes csoportok számát és javítják a vezetőképzés színvonalát. a családvédelmi tevékenység és az alkoholizmus elleni küzdelem fejlesztésén túl a munkaterv azzal is számol, hogy jövőre a vöröskereszt nemzetközi feladatai bővülnek - már csak azért is, mivel a magyar vöröskeresztet az idén beválasztották a vöröskereszt társaságok ligájának végrehajtó bizottságába. /mti/

...-

16.00/e

- 28 -

14-164

bb. 46. gyermekfogászati nap a weil teremben

t ms/gg/e zs hgy

1969. november 21.

pénteken az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezete székházának weil termében dr. kovács zoltán a fővárosi gyermekfogászati központ igazgató főorvosa megnyitotta a fogászat gyerekszemmel című gyermekrajz-kiállítást, amely a fővárosi általános iskolák részére meghirdetett pályázatra beérkezett rajzokat és plakátterveket mutatja be. a kiállítás november 29-ig marad nyitva és a pályázat eredményének kihirdetésével zárul.

ezután gyermekfogászati ankétot tartottak. dr. balogh károly professor megnyitó szavai után dr. kovács zoltán ismertette a fluor-tabletták adagolásának megszervezését a fővárosban. mint elmondta, ma már a fővárosi óvodásoknak jóval több mint felére kiterjed a fogászati gondozás. a tapasztalatok azt mutatják, hogy a fogromlásnak már a legkisebbek is ki vannak téve, ezért a gondozást legalább három éves korban, de inkább előtte kell megkezdeni. a fluor rendszeres adagolásával a tejfogakban 30-50, a maradó fogazatban 40-70 százalékkal lehet csökkenteni a szuvasodást. mintegy 50 000 gyermekkollektívában gondozott budapesti kisgyermek fluortablettával való ellátását vették programba. a tablettákat azonban a chinoin gyógyszergyár mindeztideig nem szállította, és így az idén már nem kerülhetett sor a fluor-akcióra. ha a gyár a jövő év első negyedében rendelkezésre bocsátja a szükséges mennyiséget, megkezdődik a fluor-tabletták adagolása. ehhez - az említett 50 000 gyerek számára - negyedévenként 11 millió tablettára van szükség.

az ankéton ezután a fogazati rendellenességek kialakulásának megelőzéséről, illetőleg korai stádiumban történő kezeléséről és a fogszuvasodás megelőzéséről hangzottak el előadások. /mti/

...-

16.03/e

- 29 -

14-165

bb 49. 75. éves az áramszolgáltatás egerben

vid/fm/um hgy

1969. november 21.

75 évvel ezelőtt, 1894. novemberében kapcsolták be egert a villamosáram-szolgáltatásba. a jubileum alkalmából pénteken ünnepséget rendeztek az egeri városi tanács dísztermében. simon Antal, az észak-magyarországi áramszolgáltató vállalat egeri üzemigazgatóságának vezetője elmondta: 1890-ben eger utcáit és tereit 221 petróleumlámpa világította meg, s 1894. november végén készült el az a szénfűtéses erőmű, amely a város áramszolgáltatását biztosította. ekkor még mindössze 48 fogyasztót tartottak számon. a város villamosítása 1948-ban, az államosítás után gyors fejlődésnek indult, s egyben korszerűsítették a szolgáltató berendezéseket is. 1969-ben egerben már 11 és félezer fogyasztót tart számon az áramszolgáltató üzem./mti/

bb 51. a lengyel filmdelegáció sajtótájékoztatója

t zsu/tr/um zs hgy

1969. november 21.

a „minden eladó,, című lengyel film díszbemutatójára érkezett művész-delegáció pénteken a magyar sajtó házában újságírókkal találkozott. a barátai beszélgetésen andrzej wajda filmrendező, beata tyskiewicz filmszínésznő, boleslaw michalek, a filmkritikusok nemzetközi szövetségének elnöke és ryszard koscinski filmkritikus tájékoztatta az újságírókat a „minden eladó,, lengyelországi fogadtatásáról. beszéltek terveikről és a magyar-lengyel filmművészeti együttműködés fejlesztésével kapcsolatos elképzeléseikről is.

andrzej wajda elmondta: a „minden eladó,, -ban azt ábrázolta, miként élnek azok a művészek, férfiak és nők, akik a film készítésével foglalkoznak. a filmet cybulski emlékének szentelte. a világhírű lengyel filmrendező beszélt arról is, hogy nem általánosságban akar sikert aratni a nézőknél; azoknak az elismerését szeretné kivívni, akik többet kívánnak a filmtől, mint a pusztán szórakoztatást.

a művészdelegáció tagjai elmondták, szeretnék, ha a lengyel és a magyar filmesek között bővülne az együttműködés, ha mindkét országban foglalkoztatnák a másik ország művészeit, s koprodukcióban forgatnának alkotásokat./mti/

- 30 -

M 16⁵⁰

bb. 48. orvosnap csepelen

t ms/gg/e zs hgy

1969. november 21.

pénteken a csepel művek munkásotthonában orvosnapot rendeztek, amelyen a kerület és a csepel művek szakrendelőjének szakorvosai, körzeti és üzemi orvosok ismertették a belgyógyászat, a sebészet, a szülészeti, a nőgyógyászat, a gyermekgyógyászat és az ideggyógyászat sajátos helyi problémáit, beszámoltak a csepel művekben folytatott üzemorvosi gyakorlat több fontos eredményéről. /mti/

bb. 55. dr. biró józsef

k sz/tm/e ie hgy

1969. november 21.

pénteken hazaérkezett moszkvából, ahol magyar delegáció élén részt vett a kgst külkereskedelmi állandó bizottságának ülésén. /mti/

ü

b b. 56. dr. pach zsigmond pál

j/e zs hgy

1969. november 21.

akadémiai levelező tag, az mta történettudományi intézetének igazgatója varsóba utazott a nemzetközi gazdaságtörténeti társaság végrehajtó bizottsági ülésére. /mti/

16.15/e

- 31 -

o M 16⁵⁵

bb 52. lángolt karaj, tepertókrém, „durbints sógor”, - élel-
miszernapok salgótarjánban

vid/fm/um hgy

1969. november 21.

pénteken a szakszervezetek nógrád megyei tanácsa disztermében megrendezett árubemutatóval megkezdődtek salgótarjánban az „élelmiszernapok”, a kiállítást hét élelmiszeripari, valamint nagy-és kiskereskedelmi vállalat rendezte. több új termék - a pest-nógrád megyei állatforgalmi és husipari vállalat készítménye: a tepertókrém, a lángolt karaj, a „dunakanyar”, szilámi - a magyar állami pincegazdaság ujdonsága: az egrí kádor, és a „durbints sógor”, elnevezésű bor - a magyar likőripari vállalat „éva”, vermutja - most először került bemutatásra és árusításra.

az élelmiszer-és borszemlénekívül - amelynek célja a választék bővítés és az új termékek népszerűsítése - a november 25-ig tartó program keretében szakmai bemutatót, konferenciákat is tartanak./mtl/

..

bb 53. új üdülőt épített az oroszlányi szénbányák

vid/fm/um hgy

1969. november 21.

az idei üdültetési feladatokról tárgyalt pénteken az oroszlányi szénbányák szakszervezeti bizottsága. az ülésen ismertették, hogy az idén 800 dolgozó kapott szot-üdülőjegyet a vállalat síófoki üdülőjében pedig 415 felnőtt és 656 gyermek üdült. az igények évről-évre növekszenek, s ezért a vállalat elhatározta, hogy a síófokon 8-10 millió forintos költséggel új üdülőházat épített. a tervek már el készültek. turnusonként 160 felnőtt veheti majd igénybe az új létesítményt, a régi üdülőt pedig 70 személyes gyermek-üdülővé alakítják./mtl/

..

bb 54. konstantin cyrill emlékűnnepség nyiregyházán

j/um ká hgy

1969. november 21.

a nyiregyházi tanárképző főiskola pénteken emlékűnnepséget rendezett konstantin cyrill, a szlav írásbeliség megalkotója halálának 1100. évfordulója alkalmából. ezzel egyidejűleg bemutat- ta a budapesti bolgár kultúra cyrill-vándorkiállítását. az ünnepségen jelen voltak a magyarországi unesco asszociált iskolák és az unesco körök értekezletének részvevői is./mtl/

- 32 -

16.20/um

NA 1655

e m b a r g ó 22 óráig!!

bb 57. Ülést tartott az mszmp baranya megyei bizottsága

k/um zs hgy

1969. november 21.

az mszmp baranya megyei bizottsága november 20-án ülést tartott, amelyen rapai gyulát, a megyei pártbizottság első titkárát érdemei elismerésével, - más, fontos megbízatása miatt - felmentette tiszt- sége és a pártbizottsági tagsága alól, s egrí gyulát választotta meg az mszmp baranya megyei bizottsága első titkárának. az ülésen résztvett és felszólalt biszku béla, az mszmp politikai bizott- ságának tagja, a központi bizottság titkára./mtl/

..

e m b a r g ó 22 óráig!!

bb 58. az mts országos tanácsának ülése

k/um zs

1969. november 21.

a magyar testnevelési és sportszövetség országos tanácsa novem- ber 21-én ülést tartott, amelyen egrí gyulát - érdemei elismerésé- vel - felmentette elnöki funkciójából és az mts országos tanácsa elnökségének tagsága alól. az mts országos tanácsa elnökévé dr. beckl sándort választotta meg. az ülésen résztvett és felszólalt biszku béla, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára./mtl/

..

e m b a r g ó 22 óráig!!

bb 59. Ülést tartott a szakszervezetek országos tanácsa

k /um zs hgy

1969. november 21.

gáspár sándornak, az mszmp politikai bizottsága tagjának, a szot főtitkárának elnökletével csütörtökön ülést tartott a szak- szervezetek országos tanácsa. az ülésen timmer józsef, a szot titkára beszámolt a szakszervezeti világszövetség VII. kongresz- szusának tapasztalatairól.

az országos tanács dr. beckl sándort - a magyar testnevelési és sportszövetség országos tanácsának elnökévé történt megválasz- tása miatt, érdemei elismerésével - felmentette a szot elnökségi tagsága és titkári funkciója alól./mtl/

- 33 -

NA 1700

bb 60. a szociális gondoskodást társadalmi ügyé kell tenni,
- a komárom megyei népi ellenőrzési bizottság vizsgálata

vid/fm/um hgy

1969. november 21.

a szociális otthonok helyzetéről tárgyalt pénteken tatabányán a komárom megyei népi ellenőrzési bizottság és a megyei tanács egészségügyi osztálya. a népi ellenőrzési bizottság ugyanis megvizsgálta a z öregekről való gondoskodásnak ezt a területét is, és nem sok javulást tapasztalt a megye hét - többségében korszerűtlen - szociális otthonában. országos viszonylatban 10.000 lakosra 22.2, a megyében pedig csak 15.4 férőhely jut.

a tanácskozáson nemcsak a szociális otthonok helyzete került napirendre, hanem számos érdekes javaslat is elhangzott a szociális gondoskodás társadalmi ügyé tételére. többen megemlítették, hogy a magukra maradt idős emberek gondozását anyagi helyzetükhöz mérten differenciáltan kellene megoldani. közülük sokan olyan magas nyugdíjat kapnak, hogy képesek lennének nagyobb tartási díj fizetésére. éppen ezért a szociális otthonok bővítése, korszerűsítése mellett az igények nek megfelelően más megoldásokat is alkalmazni kell. bővíteni kell például az öregek napközi otthon-hálózatát és minél több panziót kell az idős emberek számára építeni. a jól bevált gondozói hálózatot - amikor egy-egy házi-ápoló 4-5 idős embert otthonában lát el - úgy is bővíteni lehetne, hogy bérüket maguk a gondozottak fizetnék.

a tanácskozáson sok szó esett arról, hogy a térítési díjakkal és a szociális otthonokra vonatkozó más normatívákkal foglalkozó rendelkezések már rendkívül elavultak és sürgősen módosításra szorulnak./mti/

-.-

bb 61. szakszervezeti világtársaság tapasztalatairól tárgyalt a szakszervezetek országos tanácsa

t sl/tr/um 1e hgy

1969. november 21.

pénteken ülést tartott a szakszervezetek országos tanácsa. első napirendi pontként timmer józsef, a szot titkára beszámolt a budapesten október 17 és 26 között megrendezett vii. szakszervezeti világtársaság munkájáról, tapasztalatairól.
/folyt.köv./
16.57/um

1730

bb 61. /a szakszervezeti.....folyt./um

megállapította, hogy a kongresszus kiemelkedő eseménye volt a nemzetközi szakszervezeti mozgalomnak, mert minden eddiginél sokkaloldalubban, elmélyültebben elemezte a munkásságot érintő időszerű kérdéseket. a tanácskozásokat áthatotta a z a törekvés, hogy közelebb kerüljenek a szakszervezeti egység megteremtéséhez. timmer józsef hangsúlyozta a kongresszus imperialista ellenes jellegét, a résztvevők állásfoglalását, amelyben egyértelműen elítélték az amerikaiak vietnámi háborúját, támogatták az arab népek harcát, s határozottan szót emeltek az európai biztonság megteremtéséért. a kongresszus is szükségesnek tartotta a szakszervezetek csatlakozását a hét szocialista ország külügyminisztereinek prágai tanácskozásán megfogalmazott felhíváshoz. a kezdeményezés támogatására már levélváltás folyik a szocialista országok és más európai államok szakszervezetei között és számosan máris kedvezően reagáltak a felhívásra. további türelmes véleménycserék, kétoldalu megbeszélések útján komoly reményeink lehetnek a kezdeményezés teljes realizálására. a magyar szakszervezetek is aktívan ki akarják venni részüket ebből a nagyjelentőségű politikai munkából.

az előadó rámutatott: a kongresszuson elfogadott program, az alapszabálymódosítás, szervezeti változások nyomán várható, hogy a szakszervezeti világtársaság befolyása tovább növekszik. egyszerűbb és demokratikusabb lett az szvsz szervezeti felépítése, pontosabban körülhatárolták a különböző vezető szervek működési területét, felelősségét.

a magyar szakszervezetek a kongresszus határozatai, állásfoglalásai alapján most mindenekelőtt azon dolgoznak, hogy a kongresszusi vitában felmerült elvi-elméleti problémákat tovább elemezzék. a kongresszus felhívásának is megfellel, hogy programot dolgozzanak ki a magyar szakszervezetek a lenin centenárius méltó megünneplésére. ünnepi megemlékezést tartanak, magyar munkások szovjetunióbeli látogatását szervezik.

a magyar szakszervezetek mélyszéges szolidaritásuk kifejezéséül a kongresszuson meghirdetett időpontra, december 20-ra programot készítenek elő a vietnámi testvéreink iránti együttérzés jegyében.

- részt kívánunk venni - mondotta - az európai országok szakszervezeti konferenciájának előkészítésében, vagyis abban a nagyjelentőségű munkában, amely európa biztonságának megteremtéséhez járul hozzá. a magyar szakszervezetek jövő évi nemzetközi programjukat is a népek testvéri együttműködésének, a közös ügyek iránti szolidaritás jegyében dolgozzák ki.

második napirendi pontként személyi kérdéstről tárgyalt a szakszervezetek országos tanácsa./mti/

- 35 -

16.08/um

1730

bb 62. napi hatvan vagon kukoricát szárít a szovjet terményszárító berendezés

vid/fm-ju la

1969. november 21.

ujtípusu, nagyteljesítményű szovjet terményszárító berendezést mutatott be az ország minden részéből érkezett szakembereknek pénteken az agárdi állami gazdaságban a z agrokomplex: az agárdi, az enyingi és a sárszentmihályi állami gazdaságok közös társulása.

a berendezés, - amely a társulás takarmánytápanyáknak egyik „üzemegysége”, - napi hatvan vagon kukorica leszártására képes. két, egyenként 18 méter magas tornyában 40-40 vagon termény fél el egyszerre. a kukoricát ugynevezett libegtetős módszerrel tökéletesen szárítja a kazán gázolajfűtésű a berendezés üzemeltetése viszonylag olcsó az össze 6 költségeket figyelembevéve egy mázsa kukorica szárítása nyolc forint kilencven fillérbe kerül. a számítások szerint évente háromezer vagon kukoricát és ezer vagon egyéb szemes terményt szárít a kétornyu berendezés. a november elején üzembe lépett gyár eddig ezer vagon kukoricát szárított. a hatalmas mennyiségű termést 11 vonatató és két tehergépkocsi szállítja a helyszínre. a sáros őszi napokon is biztonságos a tárolás és a szállítás, - a szárítóhoz ugyanis betonozott utak vezetnek, - a berendezés előtt pedig ugyancsak a betonozott fedett tárolóhely van. az egészberendezést, az utakkal, tárolókkal együtt, három hónap alatt építették fel. mint váncsa jénő, a gazdaság igazgatója elmondotta: a felszereléshez nagy segítséget kaptak a szovjet partnerektől.

a kétornyu szárítónak a nagy területtel rendelkező gazdaságok veszik jó hasznát. a szovjet ipar a kisebb gazdaságok számára is gyártott hasonló konstrukcióju, de kisebb teljesítőképességű szárítót. ennek egy típusát a csákvári állami gazdaságban mutatták be. az egytornyu szárító az agárdi gépériás „kisöccse”, óránként egy vagon kukoricát szárít. eddig 400 vagont szárítottak. s jelenleg már bérszártást is átvállal az állami gazdaság. /mti/

171.15/ju

-36-

M 1750

bb 63. magyar-iráni közös közlemény

k tf/zs-ju la

1969. november 21.

Losonczi pál, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke és felesége - öcsászári felsége, mohammad reza pahtavi sah, irán császára meghívására - 1969. november 16-21 között hivatalos látogatást tett Iránban.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, felesége és kíséretének tagjai iráni tartozkodásuk alatt teheránban, isfahanban és shirazban ipari üzemeket, szociális és oktatási intézményeket, történelmi nevezetességű helyeket, műemlékeket tekintettek meg, továbbá megismerkedtek az iráni nép életével. az iráni nép mindenütt szívélyesen és melegen üdvözölte a vendégeket.

a látogatást során Losonczi pál, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke és sahinshah aryamehr hasznos eszmecserét folytatott a két ország között kapcsolatokról és a két országot érdeklő nemzetközi problémákról.

a megbeszéléseken a magyar népköztársaság kormánya képviselőiben:

dr. timár mátyás, a minisztertanács elnökhelyettese,
dr. házi vencel külügyminiszterhelyettes,
várkonyi józsef, a magyar népköztársaság iráni rendkívüli és meghatalmazott nagykövete,
széphelyi zoltán külügyminisztériumi főosztályvezetőhelyettes,

az iráni császári kormány képviselőiben:

ardeshir zahedi külügyminiszter,
safi asfia államminiszter, a gazdasági és fejlesztési ügyek miniszterelnök helyettese,

mohammad hassan pouyani, az iráni császárság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete,

manoutchehr zelli, a külügyminisztérium politikai főigazgatója,
ahmad ardalán, a külügyminisztérium 2. politikai osztályának vezetője vett részt.

/ folyt. köv. /

17.20/ju

-37-

M 1751

bb 63. / magyar-iráni... 1. folyt./-ju

a barátság és kölcsönös megértés szellemeben folytatott megbeszélések során a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke és az iráni sah nagy elismeréssel nyilatkozott a két országban a gazdaság fejlesztésére irányuló erőfeszítésekről és a szociális téren elért eredményekről.

mindkét fél melegekedéssel nyilatkozott az iráni sah 1966. szeptemberi magyarországi látogatása óta a két ország kapcsolatában végbement jelentős fejlődésről, a kétoldalu egyezmények megvalósulásáról. úgy vélik, hogy büven van lehetőség az irán és magyarorszag közötti gazdasági, műszaki-tudományos és kulturális kapcsolatok fejlesztésére. ez a különböző társadalmi és gazdasági rendszrű országok baráti együttműködésének kiváló példája lehet.

a gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok fontosságát hangsúlyozva a két államfő lehetségesnek tartja az olaj, petrokémiai termékek és szinesfémek cseréjét beruházási javak ellenében. ugyan-csak lehetőséget látnak a szorosabb együttműködésre gazdasági, műszaki és tudományos téren. ennek érdekében kormánybizottságokat jelölnek ki.

a két államfő hangsúlyozta a két ország vezető személyiségei közötti találkozókat jelentőségét a kölcsönös kapcsolatok megszilárdítása és továbbfejlesztése érdekében.

a látogatás idején Losonczy pál, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke fogadta ammír abbas hoveyda miniszterelnöket és ardeszir zahedi külügyminisztert, akikkel a két kormányt érdeklő kérdésekről tárgyalt.

a kétoldalu megbeszéléseken a két államfő jelentős tényként értékelte hogy nézeteik számos alapvető nemzetközi kérdésben hasonlóak vagy közel állnak egymáshoz.

/ folyt. köv./

17.25/ju

-38-

MF 1758

bb 63. / magyar-iráni... 2. folyt./-ju

a két fél mély aggodalmának adott kifejezést a világ egyes társégeiben fennálló feszültségek miatt. hangsúlyozták szilárd meggyőződésüket, hogy támogatni kell minden erőfeszítést, amely ezeknek a feszültségeknek a kiküszöbölésére és a világbéke megvédésére irányul.

a két államfő újra megerősítette, hogy támogatja a békés egymás mellett élés elvét és a szuverénitást, a nemzeti függetlenség, az egyenlő jogok, a más országok belügyeibe való be nem avatkozás és az egymás iránti kölcsönös tisztelet elvének betartását. ezek az elvek biztosítják az országok közötti kapcsolatok szilárd alapját, függetlenül a társadalmi, gazdasági és politikai rendszertől. egyetértettek abban, hogy ezeknek az elveknek a megsértése növelné a feszültségeket és vitákat, s végső soron a világ békéjére is kihatna.

vietnammal kapcsolatban a két államfő kifejezte reményét, hogy a jelenlegi párizsi tárgyalások békés megoldásához vezetnek az 1954. évi genfi egyezmények alapján, biztosítva minden külső beavatkozás nélkül a vietnami nép önrendelkezési jogát.

a két államfőt aggodalommal tölti el a súlyos közel-keleti helyzet. úgy vélik, hogy a probléma rendezésének alapfeltétele az izraeli erők visszavonása az elfoglalt területekről. ezzel kapcsolatban a biztonsági tanács 1967 november 22-i határozatának végrehajtását tartják szükségesnek.

az európai helyzetről folytatott eszmecsere során a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke és a sah igen fontosnak értékelte az európai biztonság megteremtését, ami kedvező hatással lehetne az általános nemzetközi helyzetre.

megvitatva a leszerelés kérdését, mindkét fél újra megerősítette, hogy az általános és teljes - különösen a nukleáris és termoelektronikus fegyverekre vonatkozó - szigorú nemzetközi ellenőrzés mellett történő leszerelési szerződés megkötése jelentősen hozzájárulna a világ tartós békéjének biztosításához.

/ folyt. köv./

17.30/ju

-39-

MF 1800

bb 63. / magyar-iráni... 3. folyt./-ju

a két államfő a fenti célok elérése érdekében tett jelentős lépésnek tekinti az atomsorompó szerződést, a vegyi és bakteriológiai fegyverek előállításának, raktározásának és megszerzésének eltiltásáról szóló szerződés megkötését, valamint a stratégiai fegyverek korlátozásával kapcsolatos közvetlen szovjet-amerikai tárgyalásokat.

hangsúlyozva az egyesült nemzetek fontos szerepét a nemzetközi béke és biztonság megőrzésében, a tárgyaló felek ez alkalommal is leszögezték, hogy az alapokmány előírásainak tiszteletben tartása mellett az ENSZ erősítését teljes mértékben támogatják.

Losonczy párt, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke üdvözölte az iráni sahnak egy nemzetközi önkéntes gazdaságfejlesztési testület felállítására irányuló kezdeményezését.

a két államfő teljes rokonszenvérről és támogatásáról biztosította a szabadságuk és függetlenségük kivívásáért küzdő nemzeteket, és elítélte minden olyan törekvést, amely a gyarmatosítás új formáit akarja az újonnan függetlenné vált országokra ráerőszakolni. ugyanakkor elítélte a faji megkülönböztetés minden formáját.

mindkét fél úgy véli, hogy a magyar népköztársaság elnöki tanácsa elnökének iráni látogatása, a sahn és magasrangú vendége között lefolyt tárgyalások hozzájárultak a két ország baráti kapcsolatainak és együttműködésének megszilárdításához.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke és felesége megköszönte a sahnak, valamint irán kormányának és népének a szívélyes vendéglátást.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke meghívta öcsászári felségét, a sahot és a császárnőt, hogy tegyenek hivatalos látogatást Magyarországon. a meghívást örömmel elfogadták.
/Mti/

17.38/ju

-40-

bb 64. az egészségügyi beruházások helyzetét vizsgálta az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága

t pr/gg/um zs la

1969. november 21.

súlyos gonddal küzd az egészségügy: az építőipar kapacitáshiánya miatt beruházásai rendre elhúzódnak, s nem ritka eset, hogy egy-egy új kórház, rendelőintézet, vagy laboratórium a tervezettnél csupán két-három esztendővel később kezdheti meg működését - állapította meg az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága, amely a parlament góbelin termében tartott pénteki ülésén az egészségügyi beruházások helyzetéről tájékozódott. a dr. pesta lászló elnöklétével megtartott tanácskozáson részt vett dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke, dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter, madarasi attila pénzügyminiszterhelyettes, dr. darabos párt, az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének főtitkára, és dr. bartos istván, a szot társadalombiztosítási főigazgatóságának vezetője.

a képviselők kézhez kapták az egészségügyi beruházásokkal kapcsolatos minisztériumi, tanácsi és vállalati szervek tájékoztatóiból összeállított munkaanyagot, amelyhez reszei ferenc képviselő fűzött kiegészítéseket. az egészségügyi építkezések helyzetét elemző vizsgálat igencsak elmarasztalja az építőipart. az el nem vállalat munkák értéke az állami építőiparban csupán ebben az esztendőben mintegy négy és félmilliárd forint. az építők válogatnak tehát a felkínált munkák között, s igen gyakori, hogy nem az egészségügyi beruházásokat választják. az egészségügyi építkezések azért nem „versenyképesek”, mert egyedi jellegük miatt rendkívül anyag-és munkaerő igényesek, fokozottabb minőségi követelmények, s az egészségügy anyagi lehetőségei is meglehetősen szerények, tehát a kivitelezőket külön juttatásokban, cépprémiumokban nem tudják részesíteni. az egészségügyi építkezések mind költségvetésből valósulnak meg, a kivitelezők viszont -érthető okokból - szívesebben vállalnak szabadárs munkákat.

az építőipari piac helyzetéből arra lehet következtetni, hogy a harmadik ötéves tervben vázolt egészségügyi célok jórészt nem tudják majd megvalósítani. a fővárosban különösen súlyos a helyzet: a harmadik ötéves terv egészségügyi elképzeléseinek - a jelek szerint - alig 30 százaléka teljesül. a tervben szereplő 31 új egészségügyi létesítmény közül csupán négy valósul meg a tervezett határidőre, s a róbert kórház szülészeti pavilonja, a jános kórház főzőkonyhája, a gyáli uti kórházi rendelő, a xxii. kerületi szociális otthon, valamint egy x. kerületi rendelő bővítésének még kivitelezője sincsen.
/folyt.köv./

- 41 -

17.52/um

M 1802

bb 64. /az egészségügyi beruházások.....folyt./um

az egészségügyi minisztérium terv-főosztályának állásfoglalása szerint kedvezőbb tervteljesítést lehetne elérni, ha központi intézkedésekkel - például az egészségügyi építkezések adókedvezményessé való minősítésével - versenyképessé tennék az egészségügyi beruházásokat.

kedvezőtlen helyzetről számolnak be a különböző megyékből, építőipari vállalatoktól érkezett jelentések is. a kecskeméti megyei kórház 166 ágyas traumatológiai épületének novemberre kellett volna elkészülnie, az alvállalkozók késedelme miatt azonban csak 1970-ben kezdheti meg működését. több ízben kitolódott a kazincbarcikai kórház, a 170 ágyas balassagyarmati csecsemőotthon, a negyven személyes salgótarjáni bölcsőde és az új kisvárdai kórház felépítésének határideje.

a szociális és egészségügyi bizottság tagjai hangsúlyozták: ésszerű intézkedésekkel, a lehetőségek kiaknázásával lehet gyorsítani az egészségügyi beruházások ütemét. erre számos jó példa is akad: határidő előtt befejezték a ceglédi kórház építését, s az eredetileg négy-öt évre tervezett kivitelezési időtartamot három és fél évre szűkítették a pest megyei kórház építési.

az évműszaki fejlesztési főosztályának véleménye szerint döntő változást jelenthet a korszerű építési eljárások szélsőkörü bevezetése, alkalmazása. ma már az építőipar rendelkezik a műszaki fejlesztés olyan új eredményeivel, amelyek alaposan lerövidíthetik az egészségügyi létesítmények átfutási idejét. ehhez azonban az kell, hogy az egészségügyi minisztérium nyújtson segítséget a tipustervek, típus-szerkezetek kialakításához.

a vitában több képviselő nehezményezte, hogy a tervező vállalatok az építést megelőzően nemigen kéri az egészségügyi szakemberek véleményét, így azután gyakoriak a tervmódosítások, az utólagos reklamációk. rámutattak: az építőipari vállalatok ne felárakra, hanem a korszerűbb munkaszervezésre, a belső tartalékok feltárással alapozzák évi nyereségüket. hangot kapott az a vélemény is, hogy nem hozna megoldást, ha központilag preferálnak az egészségügyi beruházásokat, mert a többletjuttatás az építők számára hamarosan „szint”, lenne, ami csak tovább drágítaná az építkezéseket, a képviselők egyöntetűen javasolták: az egészségügyi minisztérium készítse el az ország husz éves, kórház telepítési tervét és azt bocsássák az érdekeltek vitafóruma elé.

/folyt.köv./

1802/um

11 18²⁰

- 42 -

bb 64. / az egészségügyi beruházások... 2.folyt./um

az ülésen olyan döntés született, hogy országgyűlési képviselők-ből, a pénzügyminisztérium, az építésügyi és városfejlesztési minisztérium, az egészségügyi minisztérium valamint az országos tervhivatal szakértőiből albizottságot hívnak életre, amely megvizsgálja az egészségügyi beruházások gyorsításának lehetőségeit, összegezi a javaslatokat és elképzeléseket, s meghatározza a konkrét tennivalókat.

a vitában kifejtette véleményét dr. bene zoltán, dr. hargitai katalin, dr. marton zoltán, dr. noszkay aurél, és orosz ferenc országgyűlési képviselő és felszólalt dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter, madarasi attila pénzügyminiszterhelyettes, dr. darabos pál, az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének főtitkára, dr. bartha ferenc, a fővárosi tanács vezető főorvosa, cserba lászló, az egészségügyi minisztérium főosztályvezetője, dr. kereszturi sándor, az építésügyi és városfejlesztési minisztérium főosztályvezetője, szathmári lászló, az építésügyi és városfejlesztési minisztérium főosztályvezetője./mti/

--

bb 65. losonczi pál,

tr/um zs la

1969. november 21.

az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte charles helou köztársasági elnököt, alibanoni köztársaság nemzeti ünnepe, a függetlenség kikiáltásának 26. évfordulója alkalmából./mti/

--

bb 66. cevdet sunay,

tr/um zs la

1969. november 21.

a török köztársaság elnöke losonczi pálnak, az elnöki tanács elnökének, süleyman demirel, a török köztársaság miniszterelnöke fock jennek, a kormány elnökének, caglayan il külügyminiszter pedig péter jános külügyminiszternek mondott köszönetet a török köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából küldött jókívánságokért./mti/

--
- 43 -

18.12/um

11 18³⁰

bb 67. elhunyt harrer ferenc

1 pr/gg-ju zs la

1969. november 21.

a hazafias népfront országos tanácsa, az országgyűlés és budapest főváros tanácsa mély megrendüléssel tudatja, hogy november 21-re virradó éjszaka rövid betegség után, 95 esztendőse korában elhunyt harrer ferenc, a hazafias népfront országos tanácsának alelnöke, a hazafias népfront budapesti bizottságának elnöke, országgyűlési képviselő, budapest főváros tanácsának tagja, nyugalmazott alpolgármester.

temetése hétfőn, 12 órakor lesz a farkasréti temetőben. a családtagok, barátok 11 órától rohathják le kegyeletüket.

a hazafias népfront országos tanácsa

a magyar országgyűlés

budapest főváros tanácsa

x x x

harrer ferenc 1874-ben született budapestben. államtudományi és jogtudományi doktorátust szerzett. 1909 és 1918 között tagja volt a fővárosi közmunkák tanácsának, 1917-19 között kormánybiztosként tevékenykedett a leégett gyöngyös város újjáépítésén, s megszerződte, főtitkára, majd ügyvezető alelnöke volt az 1910-ben alakult magyar városok országos szövetségének az 1918-as polgári demokratikus forradalom alatt mint rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter előbb bécsben képviselte magyarországot, majd a külügyminisztérium vezetője lett. a tanácsköztársaság alatt - miután a város vezetését nepbiztosok vették át - szolgálaton kívüli viszonyba került. 1919 őszén, mint alpolgármester politikai okokból nyugdíjba ment, s 1925-ig nem szerepelt a közéletben. 1925-ben megválasztották a fővárosi törvényhatósági bizottság tagjává, erről a tisztségéről 1942-ben lemondott.

/folyt. köv./

18.20/ju

-44-

M 1850

bb 67. / elhunyt harrer ferenc... 1. folyt./-ju

a felszabadulás után, 1945 novemberében budapest újjáalakult törvényhatósága rendes tagjává választotta, 1950-ben tagja lett a fővárosi tanácsnak is. 1948 óta országgyűlési képviselő, az országgyűlésben háromszor töltötte be a korelnöki tiszteletet.

a hazafias népfront országos tanácsának alelnöke, a népfront budapesti bizottságának elnöke volt. elnökként vezette a magyar tudományos akadémia településtudományi bizottságát.

számos tudományos munkája jelent meg a kisajátítási jogról, a közigazgatásról és a városfejlesztésről, tanított egyetemen, illetve felsőoktatási intézményekben, s címzetes egyetemi tanári rangot kapott.

a legutóbbi években is tevékenyen részt vett a közéletben, részt vett a jogi reformok kidolgozásában, a szocialista demokrácia fejlesztését szolgáló munkában, az államelmélet fejlesztésének különféle akcióiban, és a népfront mozgalom munkájában.

számos kitüntetés, köztük a munka vörös zászló érdemrendje, a munka érdemrend és a szocialista munkáért érdemérem tulajdonosa volt. /mti/

-.-

bb 68. tóth sándor kiállítása szegeden

vid/ká-ju la

1969. november 21.

szegeden a képcsarnok vállalat kárász utcai bemutató termében pénteken megnyílt tóth sándor szobrászművész tárlata. a kiállításon a művésznek az elmúlt négy év alatt készített ötven alkotását mutatják be. /mti/

-.-

18.25/ju

-45-

M 1850

bb 69. Ünnepi megemlékezés dr. Münnich Ferencről

vid/fm/um la

hm 1969. november 21.

pénteken dunaujvárosban, a dr. Münnich Ferenc gimnáziumban ünnepséget rendeztek az iskola névadója születésének 83. évfordulója alkalmából. az ünnepi beszéd a után a gimnázium énekkara adott műsort./mti/

..-

bb 70. a bonyolult nemzetközi helyzet ellenére az ellenálló nemzetközi szövetsége megőrizte egységét - uszta Gyula nyilatkozata a velencei kongresszusról

t vt/tr/um zs la

1969. november 21.

visszaérkezett Olaszországból a magyar partizán szövetség küldöttsége, amely résztvett az ellenálló nemzetközi szövetségének /fir/ velencei rendezett VI. kongresszusán. a delegáció vezetője, uszta Gyula altábornagy, a partizán szövetség főtitkára nyilatkozott az MTI munkatársának a tanácskozás főbb tapasztalatairól.

elmondotta, hogy csaknem 300 küldött volt jelen a kongresszuson, ahol Jean Toujas, a FIR főtitkára ismertette a legutóbbi budapesti kongresszus óta eltelt időszak munkájáról készült beszámolót. egyebek közt megállapította, hogy a FIR eredményesen mozgósította tagszervezeteit a neonácizmus ellen, a béke védelméért, tömegmértű tiltakozásokat szervezett a görögországi rezsim diktatúrája, a spanyolországi terror és az amerikaiak vietnami agressziója ellen. jóllehet, az előző kongresszus óta eltelt éveket igen kiélezett, bonyolult nemzetközi helyzet jellemezte, a FIR tevékenységének legnagyobb eredménye, hogy a szövetség és tagszervezetei megőrizték egységüket.

a beszámolót követő vitában csaknem valamennyi hozzászóló nagy fontosságot tulajdonított az európai biztonsági konferencia mielőbbi összehívásának, a közel-keleti és a vietnami konfliktus békés megoldásának. a küldöttek megkülönböztetett figyelemmel s érdeklődéssel hallgatták az Izraelből érkezett Abraham Naumann beszédét, aki a Hitler-ellenes front harcosainak és a náciizmus áldozatainak Izraeli egyesületét képviselte a kongresszuson. határozottan elítélte azt a magatartást, amellyel az Izraeli vezetők semmibe véve a biztonsági tanács ismert határozatát - akadályozták a béke helyreállítását a közel-keleten.

/folyt.köv./

- 46 -

18.45/um

NA 1915

bb 70. / a bonyolult nemzetközi....folyt./um

elmondotta a magyar delegáció vezetője, hogy a kongresszus több fontos határozatot hozott. ezek magukban foglalják a nemzetközi élet előterében álló leglényegesebb kérdések megoldásával összefüggő tennivalókat, mint amilyen az európai biztonság megvalósítása, a háborus konfliktusok békés rendezése, a világbéke megőrzésének biztosítása, a fasizmus ujjáéledésének megakadályozása. a tanácskozás résztvevői felhívást fogadtak el, amely emlékeztet a náci által elkövetett tömeggyilkosságokra, a koncentrációs táborokban elpusztult mártír-milliókra, majd arra szólít fel: Ünnepezzük a fasizmus feletti győzelem 25. évfordulóját az egység határozott kifejezésével, azzal, hogy a neonácizmus elleni harcot végigvisszük, biztosítjuk a világ békéjét, a népek közötti barátság megőrzését.

a magyar antifasizta, a partizán szövetség egyik legfontosabb feladata, hogy mint eddig, a jövőben is erősítsük nemzetközi kapcsolatainkat, együttműködésünket a testvérszervezetekkel és harcoljunk minden olyankisértlet ellen, amely - a világ bármely részén - a fasizmus felélesztésére irányul.

a kongresszus megválasztotta új vezető szerveit. a FIR elnöke ismét Arialdo Banfi lett. az elnökhelyettesek közé választották Gábor István, a magyar partizán szövetség alelnökét, a szövetség tagjává uszta Gyulát, valamint Fodor Zoltánt, aki a FIR főtanácsának tagja volt./mti/

..-

bb 71. bolgár építészeti kiállítás nyílt az építőművészek székházában

t sb/mm/um la la

1969. november 21.

a tavaly kötött kétoldalu együttműködési megállapodás alapján a magyar építőművészek szövetsége és a bolgár építészeti szövetsége kiállítást rendezett a bolgár építészetéről, amelyet pénteken délután nyitott meg az építőművészek dienes László utcai székházában dr. Reischl Antal professzor, a hazai szövetség elnökségének tagja. a kiállításon megjelent Margarita Ruszeva, a budapesti bolgár nagykövetség első titkára.

a bemutató anyagát Raicso Grigorov, a bolgár építészeti szövetségének titkára ismertette. több mint 60 tábla mutatja be a mai bolgár építészet törekvéseit, elsősorban a lakóépületek, új városnegyedek, öngenerparti üdülőtelepek és szállodák tervezésében, építésében elért eredményeket. a kiállítást december 5-ig tekinthetik meg az érdeklődők - vasárnap kivételével - naponta délelőtt 10 órától délután 6 óráig.

/folyt.köv./

18.50/um

- 47 -

NA 1925

bb 71. /bolgár építészeti ... 1. folyt./-ju

a jövő évben kerül sor a budapesti bolgár bemutató vizsgálatára, a magyar építészeti eredményeinek bulgáriai bemutatkozására. a két szövetség együttműködési programja szerint erősítik a baráti kapcsolatokat kölcsönös szakmai tanulmányutak rendezésével, a tapasztalatcsere egyéb műódszereinek kiterjesztésével és tanvnylázati meghívásokkal is. a kétoldalú kapcsolatok fejlesztésére 1970 második felében újabb két éves együttműködési megállapodást kötnek. /mti/

bb 72. román íróvendégek gyulán

vid/fm-ju la

1969. november 21.

a magyar írók szövetségének vendégeként hazánkban tartozkodó román íródelegáció három tagja mihail gavrill mufordító, nicolae balota kritikus és dimitru radu popescu prózairó - pénteken gyulára látogatott, a járási könyvtárban megrendezett román irodalmi esten dr. bereczki sándor, a városi tanács vb-titkára köszöntötte a vendégeket. az ünnepségen a román irodalom jeles művelőli felolvasást tartottak legújabb alkotásaikból, majd a gyulai román gimnázium tanulói adtak műsort.

szombaton a magyarországi románok demokratikus szövetsége és a városi tanács fogadást ad a vendégek tiszteletére. /mti/

bb 73. árvízvédelmi gyakorlat viz nélkül

vid/fm-ju la

1969. november 21.

árvízvédelmi vezetési és intézkedési gyakorlatot tartott pénteken szolnokon a közép-tiszavidéki vízügyi igazgatóság. a gyakorlaton viznem ,, szerepelt,, csupán a feltételezett körülmények között kellett bizonyítani az igazgatóság szakapparátusának felkészültségét. a gyakorlat feltételezése szerint a zagyván az eddigi legnagyobbvízszíntnél magasabb ár hullám vonult le. a lakott területek, ingatlanok védelme érdekében, a folyó jobb partján lévő mezőgazdasági területeket kellett igénybe venni, hogy az árvízi csúcsot csökkentsék. a valós körülmények között végrehajtandó védekezési, árvízszint-csökkentési feladatokat az igazgatóság irányító testülete kiváló teljesítménnyel alig két óra alatt megszervezte. a gyakorlatot megtekintették a tiszai árvízvédelemben érdekelt szervek, a szegedi, a nyíregyházi, a miskolci, a debreceni és a gyulai vízügyi igazgatóságok, valamint az országos vízügyi hivatal, a honvédelmi minisztérium, a belügyminisztérium és az egészségügyi minisztérium képviselői is. /mti/

19.00/ju

-48-

M 1930

bb 74. achard: a bolond lány című darabjának bemutatója a békés megyei jókai színházban

vid/fm-ju la

1969. november 21.

a békés megyei jókai színház pénteken bemutatta m.achard ,, a bolond lány,, című krimi-komédiáját. a darabot miszlai istván rendezte. a főbb szerepeket szabó éva, gonda györgy, körösty istván és székely tamás alakította. a díszleteket és a jelmezeket vágvölgyi ilona tervezte. /mti/

bb 75. színházi bemutató miskolcon

vid-ju ka la

1969. november 21.

a miskolci nemzeti színházban pénteken este nyilassy judit rendezésében bemutatták gáspár margit: az állam én vagyok című zenés vígjátékát. a főbb szerepeket máthé éva és pákozdi jános alakította. /mti/

bb 76. bolgár bábművészek vendégjátéka szekesfehervárott

vid/fm-ju la

1969. november 21.

pénteken este a szekesfehervári vörösmarty színházban nagy sikerrel vendégszerepelt a szófiai központi bábszínház együttese. a bolgár bábművészek két mesejátékot mutattak be. /mti/

19.00/ju

-49-

M 1935

bb 77. inyenc csemegéből világrekord

vid/um La

1969. november 21

az inyenc^{ek} csemegéjét, a libamájat kedvelők számára alighanem világrekord született pénteken az országos baromfiipari vállalat törökszentmiklósi gyáregységében. a zagyvarékasi béke tsz kiváló hibridtenyészetéből beszállított és felbontott több mint ezer darab liba májának átlagsulya meghaladta a félkilót. az 1027 libától összesen 533 kilogramm májat nyertek, amelyek mintegy nyolcvan százaléka elsőosztályú minőségű. a szakemberek véleménye szerint még a külföldi szakirodalom sem említ olyan kiváló tulajdonságokkal rendelkező libafajtát, amely átlagosan ilyen nagy és kiváló minőségű májat termel. a hagyományos libafajták májának átlagsulya ugyanis még a husz dekát sem érte el. zagyvarékason a bov és a gödöllői agrártudományi egyetem segítségével meghonosított és szabadalmazásra váró tápszerrel etetett libafajta kiváló májtermelése után csaknem kétszáz ezer forint májprémiumot kapott pénteken a gazdaság./mti/

bb 78. időjárásjelentés

tr/um La

1969. november 21.

a meteorológiai intézet jelenté november 21-én, pénteken este:

az évszakhoz képest enyhe idő

várható időjárás szombat estig: túlnyomóan felhős, az évszakhoz képest enyhe idő, többfelé esővel. mérsékelt, napközben megélénkülő délnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 12-17 fok között./mti/

- 50 -

19.45/um

N 2015

bb 79. összegyűjtik a családi, nevelési hagyományokat

t fe/tr/um La

1969. november 21.

a magyar pedagógiai társaság ismeretterjesztési-propaganda és családi nevelési szakosztálya, valamint a tit budapesti pedagógiai és pszichológiai szakosztálya pénteken a kossuth-klubban összejövetelt rendezett. ortutay zsuzsa, a családi nevelési szakosztály elnöke és medvegy Antal, az ismeretterjesztési propaganda szakosztály elnöke számolt be az v. magyar nevelésügyi kongresszus előkészületeiről. ezzel kapcsolatban bejelentették, hogy pályázatot hirdetnek a családi, nevelési hagyományok összegyűjtésére. a pályázók feladata, hogy felkutassák mindazokat a családi, nevelési hagyományokat, szokásokat, amelyek az egyes társadalmi osztályokra, rétegekre, tájegységekre és településekre, valamint munkahelyekre és foglalkozásokra jellemzőek. az értékelés folyamatos lesz, félévenként bírálják el a beérkezett pályamunkákat. az első határidő: 1970 április 30. a legjobb dolgozatokat jutalomban részesítik.

ezt követően Gábor István, a magyar nemzet munkatársa értékelte a sajtónak az iskola-és nevelésügy érdekében kifejtett munkáját. hangsúlyozta, hogy a pedagógusok fokozottabb köz megbecsüléséért a sajtónak többet kellene foglalkozni a pedagógia propagandjaja mellett a pedagógusok munkájának részletes elemzésével.

a tanácskozáson bejelentették, hogy az értékelő összesítő anyag a vita tanulságaival kiegészítve része lesz az v. nevelésügyi kongresszusnak./mti/

- 51 -

20.08/um

N 2020

bb 80. megnyitották kontraszty László festőművész tárlatát

k ol/tm-ju zs la

1969. november 21.

kontraszty László festőművész munkáiból kiállítást rendeztek a fényes adolf teremben. a tárlatot pénteken avította meg somogyi józsef kossuth-díjas szobrászművész, a magyar képzőművészek szövetségének elnöke.

az utóbbi néhány év javatermését, 25 olajfestményét, valamint nagy számú rajzát, vázlatát mutatja be a neves festőművész. a kiállítást a tervek szerint december 14-ig tekinthetik meg az érdeklődők. /mti/

--

bb 81. elutazott anjun singh, indiai parlamenti képviselő

k jf/tm-ju ie la

1969. november 21.

pénteken elutazott hazánkból anjun singh, az indiai madja pradesh állam parlamenti képviselője, volt földművelés-ügyi minisztere, aki dr. dimány imre mezőgazdasági és élelmezés-ügyi miniszter meghívására a magyar mezőgazdaságot tanulmányozta. itt tartózkodása során a vendéget fogadta dr. soós gábor mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes. /mti/

--

bb 82. mi okozta a pénteki vízhiányt?

1 sl/tr-ju la

1969. november 21.

péntek délután többszázán jelentették a fővárosi vízműveknek, hogy a csapokból nem jön a víz. különösen a x., xi. és a xviii. kerületből érkezett sok panasz, de a belvárosban is számos helyen akadozott a vízszolgáltatás.

/ folyt. köv. /

20.15/ju

U-2045

52.

bb 82. /mi okozta... 1. folyt./-ju

mint a vízműveknél elmondották, a duna alacsony vízállása miatt már egész héten zavarok voltak a vízellátásban, a péntekhez hasonló jelentős hiányra azonban már rég nem volt példa. ennek valószínűleg az az oka, hogy a hét végén - miközben még az üzemek is fogyasztották a vizet - a háztartásokban is ugrásszerűen megnőtt a vízfogyasztás. sőt tartalékolás. a feltűnő vízhiánynak ugyanis műszaki okai nem voltak, gépek most is teljes kapacitással dolgoztak, és a csőtörtökhöz hasonlóan körülbelül 700.000 köbméternyi vizet szolgáltattak.

a vízellátás pénteki mélypontja mostanában valószínűleg nem ismétlődik meg, mert szombaton és vasárnap az üzemi munka szünetelésekor jelentős mennyiségű víz szabadul fel, s a két nap alatt a tárolómedencéket fel tudják tölteni. pénteken egyébként megkezdődtek a horány-surányi új vízmű üzemi próbái, s ha valami zavar közbe nem jön, úgy a jövő hét végén ez az új mű is bekapcsolódik a főváros vízellátásába. /mti/

--

U-2050

-53-

--vége----

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h í r e k

1969. november 22.

bb 1. megjelent a személyi igazolványról, a lakcím bejelentésről és nyilvántartásról szóló kormányrendelet

i fe/mm/um zs hgy

1969. november 22.

a magyar könyv legutóbbi számában megjelent a személyi igazolványról, valamint a lakcím bejelentéséről és nyilvántartásáról szóló kormányrendelet, és ezzel kapcsolatban a belügyminiszter végrehajtási utasítása.

a rendelet értelmében az ország területén állandó jelleggel tartózkodó minden 14. életévét betöltött magyar állampolgár személyi igazolványt kap. aki az igazolvány kiállítása alkalmával személyi adatait nem tudja az előírt, vagy más hitelt érdemlő okirattal igazolni, továbbá akinek a személyi igazolványa elveszett vagy megsemmisült, ideiglenes személyi igazolványt kap. az állampolgároknak - egyidőben csakis egy személyi igazolványuk lehet. a jogerős bírósági határozattal - cselekvőképességet kizáró okok miatt - gondnokság alá helyezett személy a lakcím bejelentésekor külön igazolást kap.

a 18 éven aluli fiatal adatait - tekintet nélkül állampolgárságára és arra, hogy van-e személyi igazolványa - a törvényes képviselő /mindkét szülő, illetőleg a gyám/ személyi igazolványába bejegyzik. az örökbefogadott gyermek adatait a szülő igazolványából törlik és az örökbefogadó szülő személyi igazolványába írják be.

/folyt.köv./

- 1 -

M